

Βρυξέλλες, 23.11.2017
COM(2017) 693 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

Έκθεση σχετικά με τη λειτουργία της ευρωπαϊκής αγοράς άνθρακα

Πίνακας περιεχομένων

Κατάλογος αρκτικόλεξων και συντομογραφιών	3
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
2. ΥΠΟΔΟΜΗ ΣΕΔΕ ΤΗΣ ΕΕ	7
2.1. Κάλυψη των δραστηριοτήτων, των εγκαταστάσεων και των φορέων εκμετάλλευσης αεροσκαφών	7
2.2. Ενωσιακό μητρώο και ημερολόγιο συναλλαγών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUTL)	9
3. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΚΠΟΜΠΩΝ ΑΝΘΡΑΚΑ ΤΟ 2016	10
3.1. Προσφορά: δικαιώματα εκπομπής που τίθενται σε κυκλοφορία	11
3.1.1. Ανώτατο όριο	11
3.1.2. Εκχωρούμενα δικαιώματα εκπομπής.....	13
3.1.3. Διεθνή πιστωτικά μόρια	24
3.2. Ζήτηση: δικαιώματα εκπομπής που αποσύρονται από την κυκλοφορία.....	26
3.3. Εξισορρόπηση προσφοράς και ζήτησης.....	27
4. ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	31
5. ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	33
5.1. Νομικός χαρακτήρας και φορολογική μεταχείριση των δικαιωμάτων εκπομπής.....	34
6. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ, ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΚΡΙΒΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΟΜΠΩΝ	35
7. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ.....	38
8. ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΒΟΛΗ	39
9. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ	41
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	42

Κατάλογος αρκτικόλεξων και συντομογραφιών

ΚΕΔ	Κανονισμός για την επαλήθευση και τη διαπίστευση
ΑΑ	Αρμόδια αρχή
CCS	Δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα
ΜΚΑ	Μηχανισμός καθαρής ανάπτυξης
CER	Πιστοποιημένες μειώσεις των εκπομπών
CORSIA	Carbon Offsetting and Reduction Scheme for International Aviation (σύστημα αντιστάθμισης και μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για τις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές)
ΕΣΔ	Ευρωπαϊκή Συνεργασία για τη Διαπίστευση
ΕΟΧ	Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος
ΕΕΧ	Ευρωπαϊκό ενεργειακό χρηματιστήριο (European Energy Exchange)
ΕΤΕπ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
ERU	Μονάδες μείωσης των εκπομπών
ΣΕΔΕ της ΕΕ	Σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της ΕΕ
EUTL	Ημερολόγιο συναλλαγών της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΘ	Αέρια του θερμοκηπίου
ΔΟΠΑ	Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας
ICE	ICE Futures Europe
ΚΕ	Κοινή εφαρμογή
ΚΚΑ	Κανονισμός για την κατάχρηση της αγοράς
MiFID2	Οδηγία για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων
ΚΠΥΕ	Κανονισμός για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων
ΠΕΕ	Παρακολούθηση, υποβολή εκθέσεων και επαλήθευση
ΠΕΕΔ	Παρακολούθηση, υποβολή εκθέσεων, επαλήθευση και διαπίστευση
ΑΣΑ	Αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς

ΕΟΔ	Εθνικός Οργανισμός Διαπίστευσης
NER	Απόθεμα για τους νεοεισερχομένους
PFC	Υπερφθοράνθρακες
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
ΣΑΔΚ	Συνολικός αριθμός δικαιωμάτων εκπομπής που βρίσκονται σε κυκλοφορία

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της ΕΕ (ΣΕΔΕ της ΕΕ) αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της στρατηγικής της ΕΕ για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΑΘ) από τους τομείς της βιομηχανίας και της ηλεκτρικής ενέργειας από το 2005. Το σύστημα συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη του στόχου της ΕΕ για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 20 % έναντι των επιπέδων του 1990 έως το 2020. Μολονότι η ΕΕ βρίσκεται σε καλό δρόμο για να ξεπεράσει τον εν λόγω στόχο¹, η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 40 % έως το 2030 —όπως προβλέπεται στο πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια με ορίζοντα το 2030— προϋποθέτει συνεχή πρόοδο². Ο εθνικός στόχος για το 2030 θα επιτευχθεί συλλογικά από την ΕΕ, με μειώσεις τόσο στους εντός όσο και στους εκτός ΣΕΔΕ τομείς. Εντούτοις, ένα εύρυθμο, αναμορφωμένο ΣΕΔΕ της ΕΕ θα αποτελεί τον βασικό μηχανισμό για την επίτευξη του στόχου αυτού, συμβάλλοντας στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά 43 % σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2005 στους τομείς που καλύπτονται από το σύστημα.

Προκειμένου το ΣΕΔΕ της ΕΕ να είναι σε θέση να επιτύχει αυτόν τον στόχο, τον Ιούλιο του 2015 η Επιτροπή υπέβαλε νομοθετική πρόταση³ για την αναμόρφωση του ΣΕΔΕ της ΕΕ κατά την τέταρτη περίοδο εμπορίας του (2021- 2030). Επιτεύχθηκε πολιτική συμφωνία επί της πρότασης στις αρχές Νοεμβρίου του 2017, ύστερα από μια εκτεταμένη διαδικασία τριμερών διαλόγων⁴.

Η παρούσα έκθεση σχετικά με τη λειτουργία της ευρωπαϊκής αγοράς άνθρακα υποβάλλεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 10 παράγραφος 5 και του άρθρου 21 παράγραφος 2 της οδηγίας 2003/87/ΕΚ⁵ (οδηγία για το ΣΕΔΕ της ΕΕ). Όπως προβλέπεται στην οδηγία, στόχος της έκθεσης είναι να παρέχει τακτική απεικόνιση των εξελίξεων στην ευρωπαϊκή αγορά άνθρακα σε ετήσια βάση.

Πίνακας 1: Εκθέσεις για την αγορά άνθρακα που δημοσιεύτηκαν κατά τα προηγούμενα έτη⁶

Αναφορά	Καλυπτόμενη περίοδος	Πολιτικό πλαίσιο
COM(2012) 652	2008-2011	Αξιολόγηση της ανάγκης ανάληψης κανονιστικής δράσης υπό το πρίσμα του αυξανόμενου πλεονάσματος δικαιωμάτων εκπομπής
COM(2015) 576	2013-2014	Πρώτη έκθεση σχετικά με την κατάσταση της Ενεργειακής

¹ Το 2015 οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου της ΕΕ ήταν ήδη 22 % χαμηλότερες από τα επίπεδα του 1990.

² Σύμφωνα με τις εθνικές προβλέψεις, οι εκπομπές θα μειωθούν περαιτέρω έως το 2020, αλλά για την επίτευξη του στόχου του 2030 θα πρέπει να εφαρμοστούν πρόσθετες πολιτικές.

³ COM (2015) 337, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52015PC0337>

⁴ Οι τριμερείς διάλογοι είναι άτυπες τριμερείς συναντήσεις μεταξύ εκπροσώπων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της ΕΕ και της Επιτροπής.

⁵ Οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας και την τροποποίηση της οδηγίας 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου, ΕΕ L 275 της 25.10.2003, σ. 32.

⁶ Οι εκθέσεις που δημοσιεύτηκαν κατά τα προηγούμενα έτη διατίθενται στη διεύθυνση https://ec.europa.eu/clima/policies/ets_el#tab-0-1

		Ένωσης
COM(2017) 48	2015	Δεύτερη έκθεση σχετικά με την κατάσταση της Ενεργειακής Ένωσης

Η παρούσα έκθεση καλύπτει το έτος 2016, αλλά παρουσιάζει επίσης ορισμένες πρωτοβουλίες που προτάθηκαν ή συμφωνήθηκαν το 2017. Σε σύγκριση με την προηγούμενη έκθεση, περιέχει ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με τα καθεστώτα αντιστάθμισης του έμμεσου κόστους ανθρακούχων εκπομπών, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τον δείκτη πλεονάσματος για το αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς, ο οποίος δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά τον Μάιο του 2017. Εκτός εάν ορίζεται κάτι διαφορετικό, τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για την παρούσα έκθεση ήταν τα μόνα διαθέσιμα στο κοινό και τα μόνα που ήταν στη διάθεση της Επιτροπής έως τις 30 Ιουνίου 2017.

Γενικές και περιγραφικές πληροφορίες σχετικά με διάφορες πτυχές του ΣΕΔΕ της ΕΕ παρουσιάζονται εντός των πλαισίων που παρατίθενται σε όλη την έκταση της παρούσας έκθεσης.

2. ΥΠΟΔΟΜΗ ΣΕΔΕ ΤΗΣ ΕΕ

2.1. Κάλυψη των δραστηριοτήτων, των εγκαταστάσεων και των φορέων εκμετάλλευσης αεροσκαφών

Το ΣΕΔΕ της ΕΕ λειτουργεί στις 31 χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ). Περιορίζει τις εκπομπές από περίπου 11 000 σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και βιομηχανικές εγκαταστάσεις, καθώς και λίγο περισσότερους από 500 φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών που εκτελούν πτήσεις μεταξύ αερολιμένων του ΕΟΧ. Το σύστημα καλύπτει περίπου το 45 % των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου της ΕΕ.

Από την 3η περίοδο (2013-2020)* οι τομείς με σταθερές εγκαταστάσεις που ρυθμίζονται από το ΣΕΔΕ της ΕΕ είναι οι ενεργοβόρες βιομηχανίες, οι οποίες περιλαμβάνουν σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και άλλες εγκαταστάσεις καύσης με ονομαστική θερμική ισχύ >20MW (εκτός εγκαταστάσεων επικίνδυνων ή αστικών αποβλήτων), τα διυλιστήρια πετρελαίου, οι εγκαταστάσεις οπτανθρακοποίησης, η παραγωγή σιδήρου και χάλυβα, κλίνκερ, γυαλιού, ασβέστη, τούβλων, κεραμικών ειδών, χαρτοπολτού, χαρτιού και χαρτονιού, αλουμινίου, πετροχημικών προϊόντων, αμμωνίας, νιτρικού, αδιπικού οξέος, γλυοξάλης και γλυοξυλικού οξέος, η δέσμευση CO₂, η μεταφορά με αγωγούς και η αποθήκευση CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς.

Το πεδίο εφαρμογής του ΣΕΔΕ της ΕΕ στην αεροπορία περιορίστηκε στις πτήσεις εντός του ΕΟΧ μέχρι το τέλος του 2016, εν αναμονή της υιοθέτησης παγκόσμιας προσέγγισης από τον Διεθνή Οργανισμό Πολιτικής Αεροπορίας (ΔΟΠΑ). Τον Οκτώβριο του 2016 ο ΔΟΠΑ ενέκρινε ψήφισμα σχετικά με το σύστημα αντιστάθμισης και μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για τις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές (Carbon Offsetting and Reduction Scheme for International Aviation/CORSIA), το οποίο θα τεθεί σε ισχύ το 2021. Βάσει των παραπάνω, η Επιτροπή πρότεινε τη συνέχιση της προσέγγισης για τις πτήσεις εντός ΕΟΧ πέραν του 2016 (βλ. τμήμα 4).

Το ΣΕΔΕ της ΕΕ καλύπτει τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (CO₂), τις εκπομπές υποξειδίου του αζώτου (N₂O) από το σύνολο της παραγωγής νιτρικού οξέος, αδιπικού οξέος, γλυοξυλικού οξέος και γλυοξάλης, καθώς και τις εκπομπές υπερφθορανθράκων (PFC) από την παραγωγή αλουμινίου. Παρότι η συμμετοχή στο ΣΕΔΕ της ΕΕ είναι υποχρεωτική, σε ορισμένους τομείς περιλαμβάνονται μόνο εγκαταστάσεις άνω ενός συγκεκριμένου μεγέθους. Επιπλέον, οι συμμετέχουσες χώρες μπορούν να εξαιρέσουν τις μικρές εγκαταστάσεις από το σύστημα αν έχουν θεσπίσει μέτρα για τη μείωση των εκπομπών τους κατά μία ποσότητα ανάλογη με την ποσότητα κατά την οποία θα είχαν μειωθεί οι εκπομπές αν οι εγκαταστάσεις είχαν συμπεριληφθεί στο ΣΕΔΕ της ΕΕ. Οι συμμετέχουσες χώρες μπορούν επίσης να προσθέτουν περισσότερους τομείς και εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στο ΣΕΔΕ της ΕΕ.

* Πληροφορίες σχετικά με την 1η και τη 2η περίοδο του ΣΕΔΕ της ΕΕ διατίθενται στη διεύθυνση https://ec.europa.eu/clima/policies/ets/pre2013_el

Σύμφωνα με τις εκθέσεις του άρθρου 21 που υποβλήθηκαν από τις συμμετέχουσες χώρες⁷ το 2017, ο συνολικός αριθμός των επιτρεπόμενων εγκαταστάσεων ανερχόταν σε 10 790 το 2016, σε σύγκριση με περίπου 10 950 εγκαταστάσεις το 2015 και περίπου 11 200 εγκαταστάσεις το 2014.

Όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, τα καύσιμα που χρησιμοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ το 2016 παρέμειναν στη συντριπτική τους πλειονότητα ορυκτά καύσιμα. Ωστόσο, 29 χώρες ανέφεραν επίσης τη χρήση βιομάζας (έναντι 27 το 2015) σε σχέση με 2 079 εγκαταστάσεις (19 % του συνολικού αριθμού των εγκαταστάσεων). Μόνο δύο χώρες (LI και MT) δεν ανέφεραν καθόλου χρήση βιομάζας⁸. Οι εκπομπές από τη βιομάζα το 2016 ανήλθαν περίπου σε 141 εκατ. τόνους CO₂ (8 % των εκπομπών που αναφέρθηκαν στο πλαίσιο του συστήματος ΣΕΔΕ της ΕΕ), σε σύγκριση με περίπου 125 εκατ. τόνους CO₂ το 2015 (περίπου 7 % των εκπομπών που αναφέρθηκαν στο πλαίσιο του συστήματος ΣΕΔΕ της ΕΕ). Οι δύο ίδιες χώρες όπως και κατά το προηγούμενο έτος (DE και SE) ανέφεραν περιορισμένη χρήση βιοκαυσίμων αναφορικά με τρεις φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών (έναντι τεσσάρων το 2015)⁹.

Στο πλαίσιο των κατηγοριών των εγκαταστάσεων με βάση τις ετήσιες εκπομπές¹⁰, από τα δεδομένα για το 2016 προκύπτει ότι, όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, το 72 % περίπου των εγκαταστάσεων είναι κατηγορίας Α, σχεδόν το 21 % είναι κατηγορίας Β και λίγο πάνω από το 7 % είναι κατηγορίας Γ. Περισσότερες από 6 202 εγκαταστάσεις αναφέρθηκαν ως «εγκαταστάσεις με χαμηλά επίπεδα εκπομπών» (57,5 % επί του συνόλου).

Εγκαταστάσεις του ΣΕΔΕ της ΕΕ που περιλαμβάνουν δραστηριότητες καύσης υπάρχουν σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες, ενώ δραστηριότητες διύλισης πετρελαίου, παραγωγής χάλυβα, τσιμέντου, ασβέστη, γυαλιού, κεραμικών και χαρτοπολτού και χαρτιού απαντώνται στις περισσότερες χώρες. Όσον αφορά τις δραστηριότητες που περιλαμβάνονται επιπροσθέτως για τις μη ανθρακούχες εκπομπές, αναφέρεται ότι σε 13 χώρες (DE, ES, FR, GR, IS, IT, NL, NO, RO, SE, SI, SK, UK) έχουν εκδοθεί άδειες για την παραγωγή πρωτογενούς αλουμινίου και υπερφθορανθράκων (PFC), ενώ σε 21 χώρες (εξαιρουμένων των CY, DK, EE, IE, IS, LI, LU, LV, MT και SI) έχουν εκδοθεί άδειες για την παραγωγή νιτρικού οξέος και N₂O. Οι υπόλοιποι τομείς εκπομπών N₂O —παραγωγή αδιπτικού οξέος και παραγωγή γλυοξάλης και γλυοξυλικού οξέος— αναφέρονται σε τρεις (DE, FR, IT) και δύο

⁷ Για την αναφορά στις εκθέσεις του άρθρου 21, ο όρος «συμμετέχουσες χώρες» ή απλώς «χώρες» περιλαμβάνει τα 28 κράτη μέλη της ΕΕ και τις χώρες του ΕΟΧ (Ισλανδία, Νορβηγία και Λιχτενστάιν).

⁸ Οι εκπομπές από βιομάζα έχουν μηδενικό συντελεστή στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ, ήτοι οι εκπομπές πρέπει να αναφέρονται αλλά για τις εν λόγω εκπομπές δεν απαιτείται επιστροφή δικαιωμάτων.

⁹ Οι εκπομπές που αναφέρθηκαν βάσει του άρθρου 21 σχετικά με τη χρήση βιοκαυσίμων ανήλθαν σε λιγότερο από το 0,04 % των συνολικών εκπομπών του αντίστοιχου φορέα εκμετάλλευσης αεροσκαφών.

¹⁰ Βλέπε κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 601/2012 της Επιτροπής, της 21ης Ιουνίου 2012, για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κατ' εφαρμογή της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 181 της 12.7.2012, σ. 30), όπου οι εγκαταστάσεις κατηγορίας Γ εκπέμπουν άνω των 500 000 τόνων CO₂e ετησίως, οι εγκαταστάσεις κατηγορίας Β εκπέμπουν μεταξύ 500 000 και 50 000 τόνων CO₂e ετησίως και οι εγκαταστάσεις κατηγορίας Α εκπέμπουν κάτω από 50 000 τόνους CO₂e ετησίως. Επιπλέον, οι «εγκαταστάσεις με χαμηλά επίπεδα εκπομπών» είναι ένα υποσύνολο των εγκαταστάσεων κατηγορίας Α που εκπέμπουν λιγότερους από 25 000 τόνους CO₂e ετησίως.

(DE, FR) χώρες αντίστοιχα. Δραστηριότητες δέσμευσης και αποθήκευσης CO₂ αναφέρθηκαν πέρυσι από τις ίδιες δύο χώρες (FR και NO) .

Οκτώ χώρες (DE, ES, FR, HR, IS, IT, SI, UK) έχουν κάνει χρήση της δυνατότητας να εξαιρούν τους μικρούς προξένους εκπομπών από το ΣΕΔΕ της ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 27 της οδηγίας για το ΣΕΔΕ της ΕΕ. Όπως και το 2015, οι εκπομπές που εξαιρέθηκαν για το 2016 ανήλθαν περίπου σε 4 εκατ. τόνους CO₂ (ήτοι περίπου το 0,22 % του συνόλου των εξακριβωμένων εκπομπών).

Σύμφωνα με τις εκθέσεις που υποβλήθηκαν βάσει του άρθρου 21 το 2017, μέχρι στιγμής επτά χώρες (BE, DK, FR, HR, HU, LI, LT) αξιοποίησαν το πλεονέκτημα που προσφέρει η διάταξη του άρθρου 13 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 601/2012 της Επιτροπής («κανονισμός για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων»), βάσει της οποίας επιτρέπεται η χρήση απλουστευμένων σχεδίων παρακολούθησης σε περιπτώσεις χαμηλού κινδύνου για σταθερές εγκαταστάσεις. Από το 2015 η μόνη χώρα που προσχώρησε ήταν η Δανία. Στην περίπτωση των φορέων εκμετάλλευσης αεροσκαφών με χαμηλά επίπεδα εκπομπών, η χρήση της εν λόγω διάταξης αναφέρθηκε από τέσσερις χώρες (BE, FI, IS και PL), με μόνη την προσθήκη του Βελγίου από το 2015.

Όσον αφορά την κάλυψη των φορέων εκμετάλλευσης αεροσκαφών, οι φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών που αναφέρθηκε ότι διαθέτουν σχέδιο παρακολούθησης ανέρχονταν σε 503 για το 2016 (έναντι 524 που αναφέρθηκαν για το 2015 και 611 για το 2014). Το γεγονός αυτό υποδεικνύει τη σταθεροποίηση του αριθμού των φορέων εκμετάλλευσης αεροσκαφών στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ. Περίπου το 60 % (300) των φορέων εκμετάλλευσης που αναφέρθηκαν ήταν εμπορικοί φορείς εκμετάλλευσης, ενώ το υπόλοιπο 40 % (203) μη εμπορικοί φορείς εκμετάλλευσης¹¹. Συνολικά 249 φορείς (52 % περίπου) χαρακτηρίζονταν ως μικροί πρόξενοι εκπομπών [έναντι 274 (52 %) το 2015 και 329 (54 %) το 2014].

2.2. Ενωσιακό μητρώο και ημερολόγιο συναλλαγών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUTL)

¹¹ Ένα παράδειγμα εμπορικού φορέα εκμετάλλευσης αεροσκαφών είναι μια αεροπορική εταιρεία μεταφοράς επιβατών που παρέχει υπηρεσίες στο ευρύ κοινό. Ένα παράδειγμα μη εμπορικού φορέα εκμετάλλευσης αεροσκαφών είναι ένα ιδιωτικό αεροσκάφος.

Το ενωσιακό μητρώο και το ημερολόγιο συναλλαγών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUTL) καταγράφουν την κυριότητα των γενικών δικαιωμάτων εκπομπής και των δικαιωμάτων εκπομπής του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών και τις σχετικές με τα δικαιώματα αυτά συναλλαγές, με την καταχώριση των ποσοτήτων των εκάστοτε κατόχων στους λογαριασμούς του και των συναλλαγών μεταξύ λογαριασμών. Η λειτουργία και η διατήρηση τους πραγματοποιείται από την Επιτροπή, ενώ οι διαχειριστές των εθνικών μητρώων στις 31 συμμετέχουσες χώρες παραμένουν το σημείο επαφής για τους εκπροσώπους περίπου 15 000 λογαριασμών (εταιρείες ή φυσικά πρόσωπα).

Ενώ στο ενωσιακό μητρώο τηρούνται λογαριασμοί για τις σταθερές εγκαταστάσεις και τους φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών, το EUTL ελέγχει αυτόματα, καταγράφει και εγκρίνει όλες τις συναλλαγές μεταξύ λογαριασμών, διασφαλίζοντας έτσι τη συμμόρφωση όλων των μεταβιβάσεων με τους κανόνες του ΣΕΔΕ της ΕΕ. Κατ' αυτόν τον τρόπο, παρέχουν στους Ευρωπαίους προξένους και εμπόρους εκπομπών, καθώς και στις 31 εθνικές αρχές, το μέσο για την άσκηση της δραστηριότητάς τους στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ: κατανομή δωρεάν δικαιωμάτων εκπομπής σε σταθερές εγκαταστάσεις και φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών, καταγραφή των εκπομπών, παροχή σε προξένους εκπομπών, σε επαγγελματίες εμπόρους δικαιωμάτων εκπομπής και σε φυσικά πρόσωπα της δυνατότητας να εκτελούν ολοκληρωμένες συναλλαγές εμπορίας με τη μεταβίβαση δικαιωμάτων εκπομπής μεταξύ των λογαριασμών και παροχή της δυνατότητας κάλυψης των εκπομπών των προξένων εκπομπών με την επιστροφή δικαιωμάτων εκπομπής.

* Απόφαση αριθ. 406/2009/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, περί των προσπαθειών των κρατών μελών να μειώσουν τις οικείες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, ώστε να τηρηθούν οι δεσμεύσεις της Κοινότητας για μείωση των εκπομπών αυτών μέχρι το 2020, ΕΕ L 140 της 5.6.2009, σ. 136.

Το 2016 το ενωσιακό μητρώο συνέχισε να παρέχει αξιόπιστες υπηρεσίες σε Ευρωπαίους προξένους εκπομπών (σταθερές εγκαταστάσεις και φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών), εμπόρους δικαιωμάτων εκπομπής και εθνικές αρχές.

Πραγματοποιήθηκε μια σειρά τεχνικών βελτιώσεων και βελτιώσεων χρηστικότητας του μητρώου. Οι βελτιώσεις αφορούν χαρακτηριστικά χειρισμού χρηστών, λογαριασμών και συναλλαγών, καθώς και το σύστημα ελέγχου ταυτότητας, το οποίο βελτιώθηκε σημαντικά και μετατράπηκε σε EU Login.

Το καλοκαίρι του 2017 η Επιτροπή δρομολόγησε έρευνα σχετικά με τη διεπαφή χρήστη του ενωσιακού μητρώου, στο πλαίσιο της οποίας οι χρήστες κλήθηκαν να υποβάλουν τις απόψεις τους σχετικά με την τρέχουσα λειτουργία της διεπαφής. Στόχος της έρευνας ήταν η περαιτέρω βελτίωση της εμπειρίας χρήστη που προσφέρει το μητρώο.

3. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΚΠΟΜΠΩΝ ΑΝΘΡΑΚΑ ΤΟ 2016

Στο παρόν κεφάλαιο παρέχονται πληροφορίες, τόσο από την πλευρά της προσφοράς όσο και από την πλευρά της ζήτησης στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ. Στο τμήμα σχετικά με την

προσφορά περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το ανώτατο όριο, τη δωρεάν κατανομή, το πρόγραμμα NER300, τον πλειστηριασμό, την παρέκκλιση από τον πλήρη πλειστηριασμό για τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και τη χρήση των διεθνών πιστωτικών μορίων. Ως νέο στοιχείο, η φετινή έκθεση περιλαμβάνει επίσης ειδικό κεφάλαιο για τα καθεστώτα αντιστάθμισης του έμμεσου κόστους ανθρακούχων εκπομπών.

Από την πλευρά της ζήτησης, παρέχονται πληροφορίες σχετικά με την ποσότητα των εξακριβωμένων εκπομπών και τις μεθόδους εξισορρόπησης της προσφοράς και της ζήτησης δικαιωμάτων, όπως το αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς.

3.1. Προσφορά: δικαιώματα εκπομπής που τίθενται σε κυκλοφορία

3.1.1. Ανώτατο όριο

Το ανώτατο όριο είναι η απόλυτη ποσότητα των αερίων του θερμοκηπίου που μπορεί να εκπέμπονται στο σύστημα για να εξασφαλιστεί η επίτευξη του στόχου μείωσης των εκπομπών και αντιστοιχεί στον αριθμό των δικαιωμάτων εκπομπής που βρίσκονται σε κυκλοφορία σε συγκεκριμένη περίοδο εμπορίας. Κατά την 3η περίοδο, εφαρμόζεται κοινό ανώτατο όριο για όλη την ΕΕ, προς αντικατάσταση του προηγούμενου συστήματος εθνικών ανώτατων ορίων.

Το ανώτατο όριο εκπομπών από σταθερές εγκαταστάσεις για το 2013 ορίστηκε σε 2 084 301 856 δικαιώματα. Το εν λόγω ανώτατο όριο μειώνεται κάθε έτος κατά γραμμικό συντελεστή μείωσης 1,74 % της μέσης συνολικής ποσότητας δικαιωμάτων που εκχωρούνταν ανά έτος κατά την περίοδο 2008-2012· με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζεται ότι ο αριθμός δικαιωμάτων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από σταθερές εγκαταστάσεις θα είναι κατά 21 % χαμηλότερος απ' ό,τι το 2005.

Το ανώτατο όριο στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών ορίστηκε αρχικά σε 210 349 264 δικαιώματα του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών ανά έτος, ήτοι 5 % κάτω από το μέσο ετήσιο επίπεδο εκπομπών των αεροπορικών μεταφορών την περίοδο 2004-2006. Το όριο αυξήθηκε κατά 116 524 δικαιώματα του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών την 1η Ιανουαρίου 2014 προκειμένου να ληφθεί υπόψη η ένταξη της Κροατίας στο ΣΕΔΕ της ΕΕ. Σκοπός του εν λόγω ορίου ήταν να αντικατοπτρίζει τη νομοθεσία του 2008*, η οποία ενέταξε τις αεροπορικές δραστηριότητες στο ΣΕΔΕ της ΕΕ και προέβλεπε ότι όλες οι πτήσεις από, προς και εντός του ΕΟΧ περιλαμβάνονται στο ΣΕΔΕ της ΕΕ. Ωστόσο, το πεδίο εφαρμογής του ΣΕΔΕ της ΕΕ περιορίστηκε προσωρινά στις πτήσεις εντός του ΕΟΧ μεταξύ του 2013 και του 2016 με στόχο την ανάπτυξη ενός παγκόσμιου μέτρου από τον ΔΟΠΑ. Συνεπώς, ο αριθμός των δικαιωμάτων εκπομπής του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών που τέθηκαν σε κυκλοφορία την περίοδο 2013-2016 ήταν σημαντικά μικρότερος από το αρχικό ανώτατο όριο. Υπό το πρίσμα της προόδου που σημειώθηκε στην ανάπτυξη του παγκόσμιου μέτρου τον Οκτώβριο του 2016, η Επιτροπή πρότεινε τη συνέχιση της τρέχουσας προσέγγισης πέραν του 2016 (βλέπε τμήμα 4).

Στον πίνακα 2 παρουσιάζονται τα αριθμητικά στοιχεία σχετικά με το ανώτατο όριο για τις σταθερές εγκαταστάσεις και τον αριθμό των δικαιωμάτων του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών που τίθενται ετησίως σε κυκλοφορία¹² για κάθε έτος της 3ης περιόδου του ΣΕΔΕ της ΕΕ.

Πίνακας 2: Ανώτατο όριο για το ΣΕΔΕ της ΕΕ, 2013-2020

Έτος	Ετήσιο ανώτατο όριο (εγκαταστάσεις)	Δικαιώματα του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών που τίθενται σε κυκλοφορία ετησίως ¹³
2013	2 084 301 856	32 455 312
2014	2 046 037 610	41 681 025
2015	2 007 773 364	48 543 026
2016	1 969 509 118	38 034 475
2017	1 931 244 873	37 833 819 ¹⁴
2018	1 892 980 627	
2019	1 854 716 381	
2020	1 816 452 135	

¹² Ο αριθμός των δικαιωμάτων εκπομπής του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών που τίθενται σε κυκλοφορία από το 2013 προκύπτει από την εφαρμογή προσέγγισης από τη βάση προς τα πάνω, με αφετηρία τη δωρεάν κατανομή (που καθορίζεται σύμφωνα με δείκτες αναφοράς βάσει δραστηριοτήτων για τη δραστηριότητα των φορέων εκμετάλλευσης εντός του ΕΟΧ). Στη συνέχεια, ο αριθμός των δικαιωμάτων που τίθενται σε πλειστηριασμό προκύπτει βάσει του γεγονότος ότι η δωρεάν κατανομή (περιλαμβανομένου ειδικού αποθέματος προς μεταγενέστερη διανομή σε ταχέως αναπτυσσόμενους φορείς εκμετάλλευσης και νεοεισερχόμενους) θα πρέπει να ανέρχεται σε 85 % του συνόλου και ο πλειστηριασμός σε 15 %.

¹³ Ο αριθμός δικαιωμάτων του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών που θα τεθούν σε κυκλοφορία για τα έτη 2017, 2018, 2019 και 2020 θα εξαρτηθεί από το αποτέλεσμα της νομοθετικής πρότασης της Επιτροπής (βλέπε τμήμα 4).

¹⁴ Τα αριθμητικά στοιχεία που παρατίθενται για τους πλειστηριασμούς είναι του Αυγούστου 2017 (βλέπε τμήμα 4).

3.1.2. Εκχωρούμενα δικαιώματα εκπομπής

3.1.2.1. Δωρεάν κατανομή

Παρότι κατά την 3η περίοδο ο πλειστηριασμός αποτελεί την προκαθορισμένη μέθοδο για την κατανομή των δικαιωμάτων εκπομπής σε εταιρείες που συμμετέχουν στο ΣΕΔΕ της ΕΕ, σημαντικός αριθμός δικαιωμάτων εξακολουθούν να κατανέμονται δωρεάν έως το 2020, αλλά και μετέπειτα. Εφαρμόζονται οι ακόλουθες αρχές:

- η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας δεν λαμβάνει πλέον δωρεάν δικαιώματα εκπομπής·
- τα δικαιώματα εκπομπής κατανέμονται δωρεάν σύμφωνα με εναρμονισμένους κανόνες σε επίπεδο ΕΕ·
- η δωρεάν κατανομή βασίζεται σε δείκτες επιδόσεων, ώστε να ενισχύονται τα κίνητρα για μειώσεις των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και να επιβραβεύονται οι πλέον αποδοτικές εγκαταστάσεις·
- καθορίζεται απόθεμα για τους νεοεισερχομένους (NER) σε επίπεδο ΕΕ που αντιστοιχεί στο 5 % του συνολικού αριθμού των δικαιωμάτων για την 3η περίοδο.

Παρέχεται δωρεάν κατανομή στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις για την αντιμετώπιση του δυνητικού κινδύνου διαρροής άνθρακα (ήτοι των περιπτώσεων κατά τις οποίες οι εταιρείες μεταφέρουν την παραγωγή τους σε τρίτες χώρες με λιγότερο αυστηρούς περιορισμούς όσον αφορά τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, λόγω του κόστους που συνδέεται με τις πολιτικές για το κλίμα, γεγονός που οδηγεί δυνητικά σε αύξηση των συνολικών εκπομπών τους). Οι τομείς και οι κλάδοι τομέων που θεωρείται ότι εκτίθενται σε σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα περιλαμβάνονται σε κατάλογο διαρροής άνθρακα*, ο οποίος καλύπτει επί του παρόντος την περίοδο 2015-2019.

* Ο ισχύων κατάλογος διαρροής άνθρακα διατίθεται στη διεύθυνση <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=CELEX:32014D0746>

Κατά την 3η περίοδο το 39 % της συνολικής ποσότητας των διαθέσιμων δικαιωμάτων θα κατανεμηθεί δωρεάν σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις και εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για τη θερμότητα που παράγουν. Το μερίδιο αυτό θα αυξηθεί περαιτέρω έως το 2020 λόγω της κατανομής δικαιωμάτων σε νεοεισερχομένους. Δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί το ποσοστό του αποθέματος για τους νεοεισερχομένους (NER) που θα χρησιμοποιηθεί κατά τα επόμενα έτη. Ωστόσο, από την εκτίμηση επιπτώσεων που διενήργησε η Επιτροπή το 2015¹⁵ προκύπτει ότι, σύμφωνα με τις επικρατούσες τάσεις, αναμένεται ότι το πρόσθετο ποσοστό που ενδέχεται να κατανεμηθεί δωρεάν από το NER δεν θα υπερβαίνει το 2 % του ανώτατου ορίου. Ως εκ τούτου, η δωρεάν κατανομή κατά την 3η περίοδο αναμένεται να ανέρχεται περίπου στο 41 % της συνολικής ποσότητας. Επιπλέον, περίπου το 2 % του συνολικού ανώτατου ορίου χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση της εξάπλωσης καινοτόμων τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα μέσω του

¹⁵ SWD(2015) 135 final, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/revision/docs/impact_assessment_en.pdf

προγράμματος NER300¹⁶. Κατά συνέπεια, το μερίδιο πλειστηριασμών κατά την 3η περίοδο ανέρχεται στο 57 %.

Οι νέες εγκαταστάσεις και οι εγκαταστάσεις που αυξάνουν σημαντικά την παραγωγική τους ικανότητα είναι επιλέξιμες για πρόσθετη δωρεάν κατανομή από το NER στην 3η περίοδο. Το αρχικό NER, μετά την αφαίρεση 300 εκατ. δικαιωμάτων εκπομπής για το πρόγραμμα NER 300, διέθετε 480,2 εκατ. δικαιώματα εκπομπής. Για το σύνολο της 3ης περιόδου, έχουν δεσμευτεί 139,9 εκατ. δικαιώματα εκπομπής για 654 εγκαταστάσεις¹⁷. Το υπόλοιπο NER, το οποίο ανέρχεται σε 340,3 εκατ. δικαιώματα εκπομπής, μπορεί να διανεμηθεί στο μέλλον. Ωστόσο, αναμένεται ότι σημαντικός αριθμός από τα δικαιώματα αυτά θα παραμείνουν μη κατανεμημένα.

Έως τον Ιούνιο του 2017 η κατανομή έχει μειωθεί κατά περίπου 301,9 εκατ. δικαιώματα εκπομπής λόγω εγκαταστάσεων οι οποίες έκλεισαν ή μείωσαν την παραγωγή τους ή την παραγωγική τους ικανότητα σε σύγκριση με εκείνη που χρησιμοποιήθηκε αρχικά για τον υπολογισμό της κατανομής κατά την 3η περίοδο.

Πίνακας 3: Αριθμός των δικαιωμάτων (σε εκατομμύρια μονάδες) που κατανεμήθηκαν στη βιομηχανία δωρεάν από το 2013 έως το 2017¹⁸

	2013	2014	2015	2016	2017
Δωρεάν κατανομή¹⁹ (ΕΕ28+χώρες ΕΟΧ/ΕΖΕΣ)	903,0	874,8	847,6	821,3	796,2
Κατανομή από το απόθεμα για τους νεοεισερχομένους (επενδύσεις σε αναξιοποίητες ζώνες και αυξήσεις της παραγωγικής ικανότητας)	11,2	14,6	17,3	18,3	17,6
Δωρεάν δικαιώματα που παραμένουν μη κατανεμημένα λόγω κλεισίματος ή μεταβολών της παραγωγής ή της παραγωγικής ικανότητας	40,2	58,6	69,9	65,5	67,5

Δεδομένου ότι η ζήτηση για τη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων ήταν μεγαλύτερη από τη διαθέσιμη ποσότητα, η κατανομή για όλες τις εγκαταστάσεις που υπάγονται στο ΣΕΔΕ της

¹⁶ Το NER300 είναι ένα χρηματοδοτικό πρόγραμμα για καινοτομικά έργα επίδειξης ενεργειακής απόδοσης με χαμηλές εκπομπές άνθρακα, που χρηματοδοτείται από τη χρηματική αποτίμηση των 300 εκατ. δικαιωμάτων εκπομπής από το NER (βλέπε τμήμα 3.1.2.2).

¹⁷ Τα αριθμητικά στοιχεία που παρατίθενται είναι του Ιουλίου 2017:

https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/allowances/docs/170711_status_table_ner.pdf

¹⁸ Τα αριθμητικά στοιχεία περιλαμβάνουν τις κοινοποιήσεις που υποβλήθηκαν έως τον Ιούλιο του 2017 και μπορεί να υπόκεινται σε μεγάλες αλλαγές που οφείλονται σε μεταγενέστερες κοινοποιήσεις από τα κράτη μέλη.

¹⁹ Αρχικό ποσό, πριν από την εφαρμογή των μειώσεων που αναφέρονται παρακάτω στον πίνακα.

ΕΕ μειώθηκε κατά το ίδιο ποσοστό μέσω της εφαρμογής του «διατομεακού διορθωτικού συντελεστή» (σύμφωνα με την οδηγία για το ΣΕΔΕ). Ο διορθωτικός συντελεστής υπολογίστηκε ως μείωση της δωρεάν κατανομής δικαιωμάτων της τάξης του 6 % περίπου το 2013, που αυξάνεται ετησίως έως ότου ανέλθει στο 18 % περίπου το 2020.

Στις 28 Απριλίου 2016, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης²⁰ κήρυξε άκυρες από 1ης Μαρτίου 2017 τις τιμές του διατομεακού διορθωτικού συντελεστή που καθορίστηκαν στην απόφαση 2013/448/ΕΕ της Επιτροπής (βλέπε προσάρτημα 5 του παραρτήματος). Κατά συνέπεια, στις 24 Ιανουαρίου 2017 η Επιτροπή αναθεώρησε τις τιμές που καθορίστηκαν στην εν λόγω απόφαση²¹ με στόχο την εναρμόνισή τους με την απόφαση του Δικαστηρίου.

²⁰ Απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Απριλίου 2016, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14, Borealis Polyolefine GmbH κ.λπ. κατά Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft κ.λπ., EU:C:2016:311.

²¹ Απόφαση (ΕΕ) 2017/126 της Επιτροπής, ΕΕ L 19 της 25.1.2017, σ. 93.

3.1.2.2. Πρόγραμμα NER300

Το NER300 είναι ένα μεγάλης κλίμακας χρηματοδοτικό πρόγραμμα για καινοτομικά έργα επίδειξης ενεργειακής απόδοσης με χαμηλές εκπομπές άνθρακα. Στόχος του προγράμματος είναι η επίδειξη περιβαλλοντικώς ασφαλούς δέσμευσης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (CCS) και καινοτόμων τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) σε εμπορική κλίμακα εντός της ΕΕ.

Το πρόγραμμα NER300 χρηματοδοτείται από τη χρηματική αποτίμηση των 300 εκατ. δικαιωμάτων εκπομπής από το NER που έχει συσταθεί για την 3η περίοδο του ΣΕΔΕ της ΕΕ. Τα κεφάλαια από τη χρηματική αποτίμηση διατέθηκαν σε έργα που επιλέχθηκαν μέσω δύο κύκλων προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, οι οποίοι πραγματοποιήθηκαν τον Δεκέμβριο του 2012 και τον Ιούλιο του 2014.

Ως αποτέλεσμα των δύο προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, κατακυρώθηκαν συνολικά 38 έργα ΑΠΕ και 1 έργο CCS, τα οποία κάλυπταν 20 κράτη μέλη της ΕΕ και ανέρχονταν σε 2,1 δισ. EUR. Τέσσερα εξ αυτών βρίσκονται ήδη σε λειτουργία: το έργο βιοενέργειας BEST στην Ιταλία, το έργο βιοενέργειας Verbiostraw στη Γερμανία, το Windpark Blaiken στη Σουηδία και, από την 1η Ιουλίου 2017, το υπεράκτιο αιολικό πάρκο Veja Mate στα ανοιχτά των γερμανικών ακτών στη Βόρεια Θάλασσα.

Μέχρι στιγμής, τελική επενδυτική απόφαση έχει ληφθεί για συνολικά δεκατρία έργα, ενώ τέσσερα έργα ακυρώθηκαν. Η Επιτροπή πρότεινε την επανεπένδυση των αδιάθετων κεφαλαίων από τα ακυρωθέντα έργα, τα οποία ανέρχονται σε τουλάχιστον 436 εκατ. EUR, σε υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα, ήτοι τη διευκόλυνση InnonFin για ενεργειακά έργα επίδειξης και το δανειακό μέσο του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη», τα οποία διαχειρίζεται αμφότερα η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ). Προς τον σκοπό αυτό, τον Μάιο του 2017 τα κράτη μέλη ενέκριναν στο πλαίσιο της επιτροπής για την αλλαγή του κλίματος σχετική τροποποίηση²² της απόφασης για το πρόγραμμα NER300²³.

Πίνακας 4: Έργα NER 300 που χρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο της πρώτης και της δεύτερης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων²⁴

	Πρώτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων	Δεύτερη πρόσκληση υποβολής προτάσεων
Έργα σε στάδιο προγραμματισμού	1	17
Έργα για τα οποία έχει ληφθεί τελική επενδυτική απόφαση	11	2

²² https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/lowcarbon/ner300/docs/2017_draft_amendment_post_ccc_en.pdf

²³ Απόφαση 2010/670/ΕΕ της Επιτροπής, ΕΕ L 290 της 6.11.2010, σ. 39.

²⁴ Σύμφωνα με την απόφαση 2010/670/ΕΕ της Επιτροπής, οι τελικές επενδυτικές αποφάσεις για τα έργα των οποίων η χρηματοδότηση κατακυρώθηκε στο πλαίσιο της πρώτης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων πρέπει να ληφθούν έως το τέλος του 2016, ενώ η αντίστοιχη διαδικασία για τα έργα των οποίων η χρηματοδότηση κατακυρώθηκε στο πλαίσιο της δεύτερης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων πρέπει να ολοκληρωθεί έως το τέλος Ιουνίου του 2018.

Έργα σε λειτουργία	4	0
Έργα που αποσύρθηκαν	4	0
<i>Σύνολο</i>	<i>20</i>	<i>19</i>

Όσον αφορά το πρόγραμμα NER300, δεν προβλέπεται η δημοσίευση περαιτέρω προσκλήσεων υποβολής προτάσεων. Η Επιτροπή επικεντρώνεται πλέον στην εκτέλεση²⁵ των έργων που επιλέχθηκαν για χρηματοδότηση και στην ταχεία επανεπένδυση των αδιάθετων κεφαλαίων.

3.1.2.3. Αντιστάθμιση του άμεσου κόστους ανθρακούχων εκπομπών

Όπως εξηγείται στο τμήμα 3.1.2.1, οι ενεργοβόρες βιομηχανίες που θεωρείται ότι εκτίθενται σε κίνδυνο διαρροής άνθρακα είναι επιλέξιμες για δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων για την κάλυψη του άμεσου κόστους ανθρακούχων εκπομπών. Επιπλέον, τα κράτη μέλη της ΕΕ μπορούν να χορηγούν κρατικές ενισχύσεις για την αντιστάθμιση του άμεσου κόστους ανθρακούχων εκπομπών ορισμένων ηλεκτροβόρων βιομηχανιών, ήτοι των αυξήσεων στις τιμές ηλεκτρικής ενέργειας που μετακυλίσονται από τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας λόγω του ΣΕΔΕ της ΕΕ.

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η εναρμονισμένη εφαρμογή της αντιστάθμισης του άμεσου κόστους ανθρακούχων εκπομπών στα κράτη μέλη και να ελαχιστοποιηθούν οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά, η Επιτροπή εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ* για την περίοδο 2013-2020. Στις κατευθυντήριες γραμμές καθορίζονται, μεταξύ άλλων, οι επιλέξιμοι τομείς και τα μέγιστα ποσά για αντιστάθμιση του άμεσου κόστους ανθρακούχων εκπομπών. Η κρατική ενίσχυση που χορηγείται για τον σκοπό αυτό είναι μερική και μειώνεται σταδιακά**, με αποτέλεσμα τη διατήρηση των κινήτρων για αποδοτικότητα της ηλεκτρικής ενέργειας και τη μετάβαση στην «πράσινη» ηλεκτρική ενέργεια, σύμφωνα με τους στόχους του ΣΕΔΕ της ΕΕ.

* Κατευθυντήριες γραμμές για ορισμένα μέτρα κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου μετά το 2012, ΕΕ C158, της 5.6.2012, σ.4

** Το μέγιστο μερίδιο επιλέξιμου κόστους μειώνεται από 85 % για την περίοδο 2013-2015 σε 75 % για την περίοδο 2019-2020.

Μέχρι σήμερα, η Επιτροπή ενέκρινε 10 καθεστώτα κρατικών ενισχύσεων για αντιστάθμιση του άμεσου κόστους ανθρακούχων εκπομπών. Στον πίνακα 5 παρουσιάζονται συνοπτικά τα καθεστώτα αντιστάθμισης του άμεσου κόστους ανθρακούχων εκπομπών που εγκρίθηκαν από το 2013.

²⁵ Διαδραστικός χάρτης στον οποίο παρέχονται πληροφορίες για την παρακολούθηση της πορείας εκτέλεσης των έργων διατίθεται στη διεύθυνση <https://setis.ec.europa.eu/NER300>

Πίνακας 5: Καθεστώτα αντιστάθμισης του έμμεσου κόστους ανθρακούχων εκπομπών που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο των κατευθυντήριων γραμμών για το ΣΕΔΕ του 2012²⁶

Κράτος μέλος	Εγκεκριμένο ανώτατο όριο των καθεστώτων αντιστάθμισης του έμμεσου κόστους ανθρακούχων εκπομπών / (ετήσιο μέσο εγκεκριμένο ανώτατο όριο) σε εκατ.	Διάρκεια του καθεστώτος	Έσοδα των κρατών μελών από πλειστηριασμούς το 2016 (εξαιρουμένων των δικαιωμάτων εκπομπής του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών) σε εκατ.
UK	113 GBP ²⁷ / (13 - 50)	2013 - 2020	419 EUR
DE	756 EUR ²⁸ / (203 - 350)	2013 - 2020	846 EUR
BE	113 EUR ²⁹ / (38)	2013 - 2020	107 EUR
NL	156 EUR ³⁰ / (78)	2013 - 2020	142 EUR
EL	160 EUR ³¹ / (40)	2013 - 2020	147 EUR
LT	13,1 EUR / (1-3)	2014 - 2020	21 EUR
SK	250 EUR / (35)	2014 - 2020	65 EUR
FR	364 EUR / (61)	2015 - 2020	231 EUR
FI	149 EUR / (30)	2016 - 2020	71 EUR
ES	5 EUR / (1-3)	2013 - 2015	365 EUR
	106 EUR / (6-25)	2016 - 2020	

3.1.2.4. Πλειστηριασμός των δικαιωμάτων

Από την 3η περίοδο του ΣΕΔΕ της ΕΕ, ο πλειστηριασμός μέσω της πρωτογενούς αγοράς αποτελεί την προκαθορισμένη μέθοδο για την κατανομή των δικαιωμάτων. Περισσότερα από τα μισά δικαιώματα εκπομπής πρόκειται να τεθούν σε πλειστηριασμό κατά την εν λόγω περίοδο, ενώ η αναλογία αυτή θα αυξάνεται συνεχώς καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου εμπορίας. Οι πλειστηριασμοί διέπονται από τον κανονισμό για τους πλειστηριασμούς*, ο οποίος προσδιορίζει τον χρόνο, τη διαχείριση και άλλες πτυχές του τρόπου διεξαγωγής των πλειστηριασμών, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ανοικτή, διαφανής, εναρμονισμένη και χωρίς διακρίσεις διαδικασία.

* Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1031/2010 της Επιτροπής, της 12ης Νοεμβρίου 2010, για τον χρόνο διεξαγωγής, τη διαχείριση και τις λοιπές πτυχές των πλειστηριασμών δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου κατ' εφαρμογήν της

Κατά την περίοδο αναφοράς, οι πλειστηριασμοί πραγματοποιήθηκαν μέσω των ακόλουθων χώρων πλειστηριασμών:

- European Energy Exchange AG («EEX»), που διεξάγει πλειστηριασμούς ως ο κοινός χώρος πλειστηριασμού για τα 25 συμμετέχοντα κράτη μέλη σε κοινή

²⁶ Οι μη εμπιστευτικές εκδοχές όλων των αποφάσεων διατίθενται στον δικτυακό τόπο της ΓΔ Ανταγωνισμού: http://ec.europa.eu/competition/eojade/isef/index.cfm?clear=1&policy_area_id=3

²⁷ Ο εκτιμώμενος προϋπολογισμός αφορά την περίοδο 2013-2015

²⁸ Ο εκτιμώμενος προϋπολογισμός αφορά την περίοδο 2013-2015

²⁹ Ο μέγιστος εκτιμώμενος συνολικός προϋπολογισμός εξαρτάται από τις εκτιμήσεις για την τιμή άνθρακα

³⁰ Εκτιμώμενος προϋπολογισμός για την περίοδο 2014-2015

³¹ Εκτιμώμενος προϋπολογισμός για την περίοδο 2015-2018

διαδικασία σύναψης συμβάσεων και για την Πολωνία, η οποία αυτοεξαιρέθηκε από την κοινή διαδικασία σύναψης συμβάσεων, αλλά δεν έχει ορίσει ακόμη δικό της χώρο πλειστηριασμού. Από τις 5 Σεπτεμβρίου 2016, το EEX διεξάγει πλειστηριασμούς ως ο δεύτερος κοινός χώρος πλειστηριασμού που ορίστηκε στις 13 Ιουλίου 2016.

- EEX, που διεξάγει πλειστηριασμούς για τη Γερμανία ως χώρος αυτοεξαιρέσεως πλειστηριασμών.
- ICE Futures Europe («ICE»), που διεξάγει πλειστηριασμούς για το Ηνωμένο Βασίλειο ως χώρος αυτοεξαιρέσεως πλειστηριασμών.

Η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και η Νορβηγία δεν έχουν αρχίσει ακόμα τους πλειστηριασμούς δικαιωμάτων.

Το 2016 το EEX, διεξάγοντας πλειστηριασμό εξ ονόματος 27 κρατών μελών (25 κρατών μελών που συνεργάζονται σε κοινό χώρο πλειστηριασμών, της Γερμανίας και της Πολωνίας), έθεσε σε πλειστηριασμό το 89 % του συνολικού ποσού που είχε εκπλειστηριαστεί, ενώ το ICE διεξήγαγε πλειστηριασμό για το 11 % της συνολικής ποσότητας εξ ονόματος του Ηνωμένου Βασιλείου.

Στις 4 Μαΐου 2017 διεξήχθη ο χιλιοστός πλειστηριασμός στο σύνολο των χώρων πλειστηριασμού βάσει του κανονισμού για τους πλειστηριασμούς. Έως τις 30 Ιουνίου 2017 ο αριθμός των πλειστηριασμών ανερχόταν σε 1 036.

Ο πίνακας 6 παρέχει μια επισκόπηση των ποσοτήτων δικαιωμάτων που εκπλειστηριάστηκαν από το EEX και το ICE έως τις 30 Ιουνίου 2017, συμπεριλαμβανομένων των πρώιμων πλειστηριασμών³² γενικών δικαιωμάτων εκπομπής. Οι ποσότητες των γενικών δικαιωμάτων εκπομπής ορίστηκαν λαμβανομένης υπόψη της απόφασης αριθ. 1359/2013/EE για την παρακράτηση 900 εκατ. δικαιωμάτων από το 2014, το 2015 και το 2016. Οι ποσότητες των δικαιωμάτων εκπομπής του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών ορίστηκαν λαμβανομένων υπόψη των προσωρινών παρεκκλίσεων για τον τομέα των αεροπορικών μεταφορών που προβλέπονται στην απόφαση αριθ. 377/2013/EE και στον κανονισμό (EE) αριθ. 421/2014.

Πίνακας 6: Συνολική ποσότητα δικαιωμάτων εκπομπής της 3ης περιόδου που τέθηκαν σε πλειστηριασμό την περίοδο 2012-2017

Έτος	Γενικά δικαιώματα	Δικαιώματα του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών
2012	89 701 500	2 500 000
2013	808 146 500	0
2014	528 399 500	9 278 000

³² Το 2012 πραγματοποιήθηκαν πρώιμοι πλειστηριασμοί δικαιωμάτων της 3ης περιόδου στο πλαίσιο της διαδεδομένης εμπορικής πρακτικής στον τομέα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας να πωλείται ενέργεια εκ των προτέρων και οι απαιτούμενες εισροές (συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων) να αγοράζονται όταν πωλείται η παραγωγή τους.

2015	632 725 500	16 390 500
2016	715 289 500	5 997 500
2017 (έως την 1η Απριλίου) ³³	241 935 000	0

Οι πλειστηριασμοί διεξήχθησαν σε γενικές γραμμές ομαλά και οι τιμές εκκαθάρισης πλειστηριασμού ήταν εν γένει σύμφωνες με τις τιμές στη δευτερογενή αγορά, χωρίς την εμφάνιση σημαντικών προβλημάτων ή συμβάντων. Λόγω της μετάβασης μεταξύ του μεταβατικού χώρου πλειστηριασμών και του διάδοχου κοινού χώρου πλειστηριασμών, δεν διεξήχθησαν πλειστηριασμοί για τα 25 συμμετέχοντα κράτη μέλη για περίπου μία εβδομάδα τον Αύγουστο του 2016.

Ο πλειστηριασμός τον οποίο διεξήγαγε στις 25 Μαΐου 2016 το EEX για την Πολωνία και ο πλειστηριασμός τον οποίο διεξήγαγε στις 14 Δεκεμβρίου 2016 το ICE για το Ηνωμένο Βασίλειο ακυρώθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού για τους πλειστηριασμούς. Στην περίπτωση της Πολωνίας, η ακύρωση οφειλόταν στη μη επίτευξη της οριακής τιμής, ενώ στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου στο γεγονός ότι η συνολική ποσότητα των προσφορών υπολειπόταν της πλειστηριαζόμενης ποσότητας. Συμπεριλαμβανομένων των ανωτέρω περιπτώσεων, από τα τέλη του 2012 έχουν ακυρωθεί συνολικά πέντε πλειστηριασμοί από τους χίλιους και πλέον που διεξήχθησαν βάσει του κανονισμού για τους πλειστηριασμούς. Στο προσάρτημα 2 του παραρτήματος παρέχεται επισκόπηση των τιμών εκκαθάρισης πλειστηριασμού, του αριθμού των συμμετεχόντων και της αναλογίας προσφοράς-κάλυψης για τους πλειστηριασμούς γενικών δικαιωμάτων εκπομπής που διεξήχθησαν από το 2013 έως τις 30 Ιουνίου 2017.

Οι χώροι πλειστηριασμών δημοσιεύουν τα λεπτομερή αποτελέσματα κάθε πλειστηριασμού σε ειδικούς ιστοτόπους. Περαιτέρω πληροφορίες για τη διεξαγωγή των πλειστηριασμών, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη συμμετοχή, την αναλογία προσφοράς-κάλυψης και τις τιμές, παρέχονται στις εκθέσεις των κρατών μελών που δημοσιεύει η Επιτροπή³⁴.

Το σύνολο των εσόδων που προήλθαν από τους πλειστηριασμούς μεταξύ 2012 και 30 Ιουνίου 2017 υπερέβη τα 18,4 δισ. EUR (μόνο το 2016, τα συνολικά έσοδα ανήλθαν σε 3,79 δισ. EUR). Η οδηγία για το ΣΕΔΕ της ΕΕ προβλέπει ότι τουλάχιστον το 50 % των εσόδων από πλειστηριασμούς, περιλαμβανομένων όλων των εσόδων που προκύπτουν από τα δικαιώματα εκπομπής που κατανέμονται για τους σκοπούς της αλληλεγγύης και της ανάπτυξης, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται από τα κράτη μέλη για σκοπούς που σχετίζονται με το κλίμα και την ενέργεια. Το 2016 ο πλειστηριασμός δικαιωμάτων εκπομπής του ΣΕΔΕ απέφερε στα κράτη μέλη έσοδα ύψους 3,79 δισ. EUR. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που

³³ Επιπλέον, μεταξύ 1ης Απριλίου και 30ής Ιουνίου 2017, τέθηκαν σε πλειστηριασμό 244 388 000 γενικά δικαιώματα εκπομπής. Σύμφωνα με τα δημοσιευμένα χρονοδιαγράμματα πλειστηριασμών για το 2017, μεταξύ Ιουλίου και Δεκεμβρίου 2017 προβλέπεται να τεθούν σε πλειστηριασμό άλλα 452 064 000 γενικά δικαιώματα εκπομπής.

³⁴ Οι εν λόγω εκθέσεις είναι διαθέσιμες στον ειδικό ιστότοπο της Επιτροπής στη διεύθυνση http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/auctioning/documentation_el.htm

υποβλήθηκαν στην Επιτροπή, το 2016 τα κράτη μέλη δαπάνησαν ή προγραμματίζαν να δαπανήσουν περίπου το 80 % των εν λόγω εσόδων για συγκεκριμένους σκοπούς που σχετίζονται με το κλίμα και την ενέργεια³⁵. εντούτοις, μεταξύ των κρατών μελών παρατηρούνται διαφοροποιήσεις³⁶.

3.1.2.5. *Παρέκκλιση από τους πλήρεις πλειστηριασμούς για τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας*

Στο άρθρο 10γ της οδηγίας για το ΣΕΔΕ της ΕΕ προβλέπεται παρέκκλιση από τον γενικό κανόνα του πλειστηριασμού, με σκοπό να στηρίζονται οι επενδύσεις για τον εκσυγχρονισμό του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ. Οκτώ από τα δέκα επιλέξιμα κράτη μέλη* κάνουν χρήση αυτής της παρέκκλισης και κατανέμουν δωρεάν στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας ορισμένα δικαιώματα εκπομπής, υπό την προϋπόθεση ότι πραγματοποιούνται οι αντίστοιχες επενδύσεις.

Τα δωρεάν δικαιώματα εκπομπής δυνάμει του άρθρου 10γ αφαιρούνται από την ποσότητα δικαιωμάτων που θα εκπλειστηριάζε σε διαφορετική περίπτωση το αντίστοιχο κράτος μέλος. Ανάλογα με τους εθνικούς κανόνες για την εφαρμογή της παρέκκλισης, οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας μπορούν να λαμβάνουν δωρεάν δικαιώματα εκπομπής, αξίας ισοδύναμης προς τις επενδύσεις που πραγματοποιούν από το εθνικό τους σχέδιο επενδύσεων, ή ισοδύναμης προς τις πληρωμές που πραγματοποιούνται σε εθνικό ταμείο μέσω του οποίου χρηματοδοτούνται αυτές οι επενδύσεις.

Ο αριθμός των δικαιωμάτων εκπομπής που κατανεμήθηκαν δωρεάν σε παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας το 2016 αναφέρεται στον πίνακα 1 στο προσάρτημα 1 του παραρτήματος, ενώ ο μέγιστος αριθμός δικαιωμάτων ανά έτος αναφέρεται στον πίνακα 2 του προσαρτήματος 1.

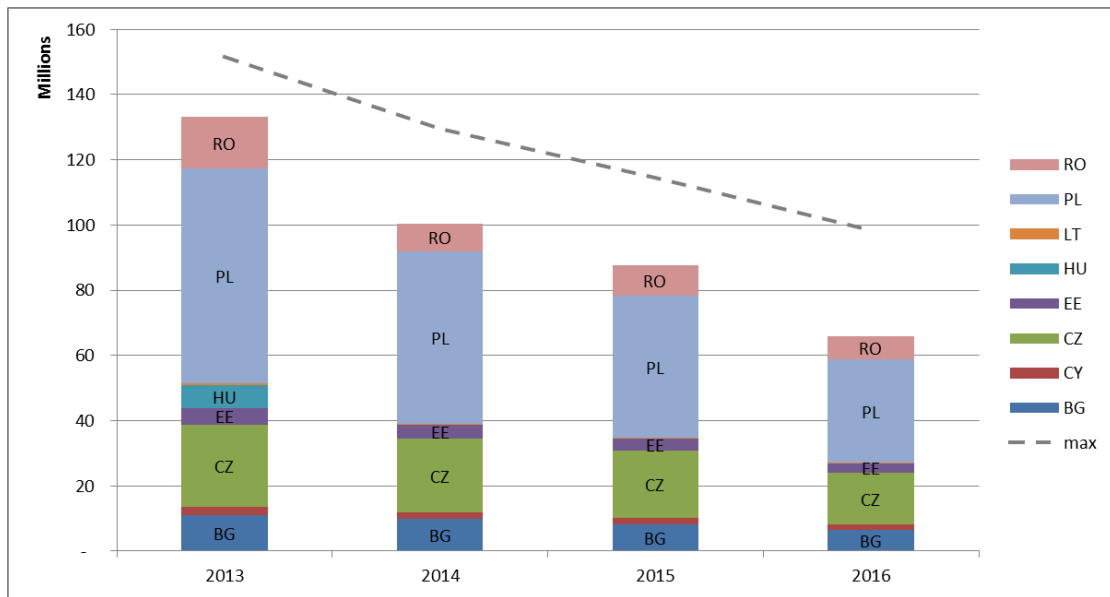
Η συνολική αξία της επενδυτικής στήριξης που δηλώθηκε κατά τα έτη από το 2009 έως το 2016 ανέρχεται περίπου σε 11 δισ. EUR. Περίπου το 80 % του ποσού αυτού αφιερώθηκε στην αναβάθμιση και μετασκευή των υποδομών, ενώ οι υπόλοιπες επενδύσεις αφορούσαν καθαρές τεχνολογίες ή τη διαφοροποίηση του εφοδιασμού. Ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα επενδύσεων περιλαμβάνουν τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στη Λιθουανία, την αντικατάσταση της μόνωσης των υφιστάμενων γραμμών διανομής ατμού στην Τσεχική Δημοκρατία και την κατασκευή μονάδας συμπαραγωγής που τροφοδοτείται κυρίως με φυσικό αέριο στη Βουλγαρία.

Τα δικαιώματα εκπομπής που δεν κατανέμονται δωρεάν τίθενται σε πλειστηριασμό. Στο διάγραμμα 1 αποτυπώνεται ο αριθμός δικαιωμάτων που ζητήθηκαν από τα κράτη μέλη κατά τα έτη 2013-2016.

Διάγραμμα 1: Δικαιώματα που κατανεμήθηκαν δωρεάν σύμφωνα με το άρθρο 10γ

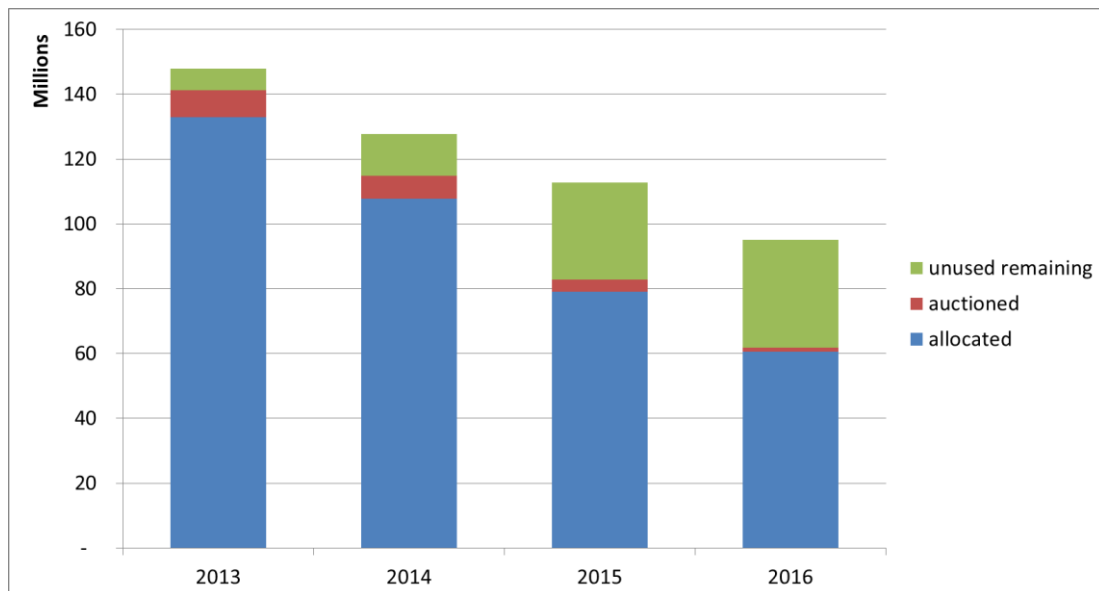
³⁵ Βλέπε άρθρο 10 παράγραφος 3 της οδηγίας για το ΣΕΔΕ της ΕΕ.

³⁶ Ανάλυση της χρήσης των εσόδων από πλειστηριασμούς εκ μέρους των κρατών μελών διατίθεται στη διεύθυνση https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/auctioning/docs/auction_revenues_report_2017_en.pdf

Στον πίνακα 2 απεικονίζεται ο βαθμός στον οποίο κατανεμήθηκαν, εκπλειστηριάστηκαν ή παρέμειναν μη χρησιμοποιηθέντα τα δικαιώματα του άρθρου 10γ. Για παράδειγμα, 82 εκατ. μη χρησιμοποιηθέντα δικαιώματα εκπομπής αφαιρέθηκαν από το μερίδιο των δικαιωμάτων της Πολωνίας που εκπλειστηριάστηκαν μεταξύ του 2013 και του 2016, αλλά δεν είχαν κατανεμηθεί ακόμη δωρεάν ή προστεθεί στους πλειστηριασμούς.

Διάγραμμα 2: Διανομή δικαιωμάτων εκπομπής (κατανεμημένα, εκπλειστηριασθέντα, υπόλοιπα μη χρησιμοποιηθέντα)

Κατανεμημένα
δικαιώματα
εκπομπής

	Εκπλειστηριασθέντα δικαιώματα εκπομπής
	Υπόλοιπα μη χρησιμοποιηθέντα δικαιώματα εκπομπής

Στον πίνακα 7 παρουσιάζεται ο αριθμός των μη χρησιμοποιηθέντων δικαιωμάτων εκπομπής που αφαιρέθηκαν για τα έτη έως το 2016 και τα οποία εκπλειστηριάστηκαν την περίοδο 2013-2016, καθώς και ο αριθμός των υπόλοιπων μη χρησιμοποιηθέντων δικαιωμάτων εκπομπής.

Πίνακας 7: Μεταχείριση μη χρησιμοποιηθέντων δικαιωμάτων του άρθρου 10γ την περίοδο 2013-2016

Κράτος μέλος	Αριθμός μη χρησιμοποιηθέντων δικαιωμάτων του άρθρου 10γ που τέθηκαν σε πλειστηριασμό (σε εκατ.)	Αριθμός υπολοίπων μη χρησιμοποιηθέντων δικαιωμάτων εκπομπής ³⁷ (σε εκατ.)
BG	6,9	0,0
CY	0,0	0,0
CZ	0,1	0,2
EE	0,2	0,3
HU	0	0,9
LT	0,3	0,6
PL	0,0	82,8
RO	8,8	6,6
Σύνολο	16,3	90,5

³⁷ Περιλαμβάνονται οι ποσότητες από το χρονοδιάγραμμα πλειστηριασμών του 2017.

3.1.3. Διεθνή πιστωτικά μόρια

Οι συμμετέχοντες στο ΣΕΔΕ της ΕΕ μπορούν να χρησιμοποιούν έως το 2020 διεθνή πιστωτικά μόρια του μηχανισμού καθαρής ανάπτυξης (ΜΚΑ) και της κοινής εφαρμογής (ΚΕ) του πρωτοκόλλου του Κιότο με σκοπό την εκπλήρωση μέρους των υποχρεώσεών τους στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ*. Τα εν λόγω πιστωτικά μόρια είναι χρηματοπιστωτικά μέσα που αντιστοιχούν σε έναν τόνο CO₂ που απομακρύνεται ή μειώνεται από την ατμόσφαιρα ως αποτέλεσμα έργου μείωσης των εκπομπών. Στην 3η περίοδο τα πιστωτικά μόρια δεν επιστρέφονται πλέον άμεσα, αλλά μπορεί να ανταλλάσσονται με δικαιώματα εκπομπής ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους.

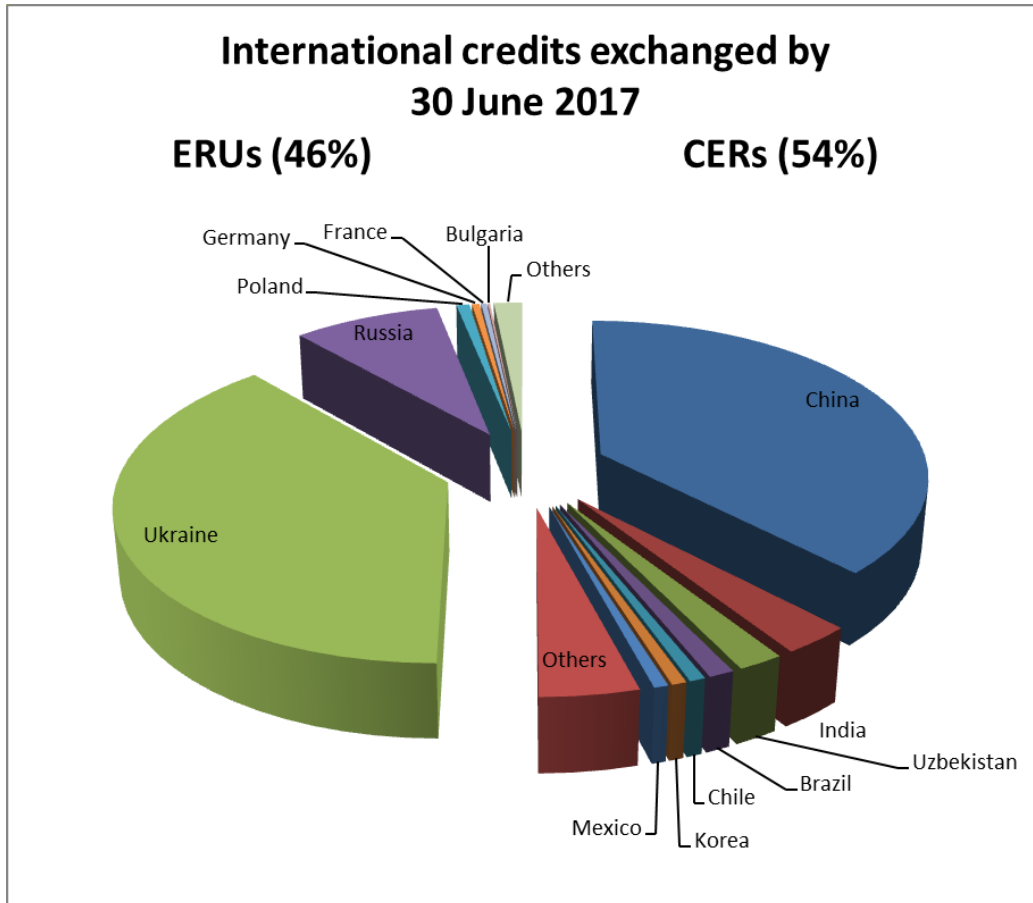
Η χρήση των πιστωτικών μορίων από τους συμμετέχοντες στο ΣΕΔΕ της ΕΕ διέπεται από διάφορα ποιοτικά πρότυπα: δεν γίνονται δεκτά πιστωτικά μόρια από πυρηνικά έργα και έργα δάσωσης και αναδάσωσης και τα νέα έργα που έχουν εγγραφεί μετά το 2012 πρέπει να αφορούν τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες. Επίσης, προβλέπονται μέγιστα επίπεδα πιστωτικών μορίων που μπορούν να χρησιμοποιούν οι σταθερές εγκαταστάσεις καθώς και οι φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών**.

* Τα έργα του ΜΚΑ και τα έργα της ΚΕ παράγουν πιστωτικά μόρια εκπομπών άνθρακα του Κιότο: πιστοποιημένες μειώσεις των εκπομπών (CER) και μονάδες μείωσης των εκπομπών (ERU) αντίστοιχα. Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 389/2013 της Επιτροπής ορίζει ότι ERU που έχουν εκχωρηθεί από τρίτες χώρες για τις οποίες δεν ισχύουν νομικά

Αν και η ακριβής ποσότητα των διεθνών δικαιωμάτων πιστωτικών μορίων στη διάρκεια της 2ης και 3ης περιόδου (2008-2020) θα εξαρτηθεί εν μέρει από την ποσότητα των μελλοντικών εξακριβωμένων εκπομπών, οι αναλυτές της αγοράς εκτιμούν ότι θα ανέλθει σε περίπου 1,6 δισ. πιστωτικά μόρια. Από τις 30 Ιουνίου 2017 ο συνολικός αριθμός των διεθνών πιστωτικών μορίων που χρησιμοποιούνται ή ανταλλάσσονται ανέρχεται σε 1,48 δισ., αριθμός που υπερβαίνει το 90 % του εκτιμώμενου επιτρεπόμενου ανώτατου ορίου.

Στο διάγραμμα 3 απεικονίζεται η ανταλλαγή διεθνών πιστωτικών μορίων. Για πλήρη επισκόπηση, βλέπε προσάρτημα 3 του παραρτήματος.

Διάγραμμα 3: Σύνοψη της ανταλλαγής διεθνών πιστωτικών μορίων έως τις 30 Ιουνίου 2017

3.2. Ζήτηση: δικαιώματα εκπομπής που αποσύρονται από την κυκλοφορία

Το 2016 οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου από εγκαταστάσεις που συμμετέχουν στο ΣΕΔΕ της ΕΕ εκτιμάται ότι μειώθηκαν κατά 2,9 % σε σύγκριση με το 2015 με βάση τις πληροφορίες που έχουν καταχωριστεί στο ενωσιακό μητρώο. Τα στοιχεία αυτά υποδεικνύουν την καθοδική τάση των εκπομπών από την έναρξη της 3ης περιόδου του συστήματος το 2013.

Πίνακας 8: Εξακριβωμένες εκπομπές (σε εκατ. τόνους ισοδυνάμου CO₂)

Έτος	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Εξακριβωμένες συνολικές εκπομπές	1 904	1 867	1 908	1 814	1 803	1 750
Μεταβολή στο έτος x-1	-1,8 %	-2 %	2,2 %	-4,9 %	-0,6 %	-2,9 %
Εξακριβωμένες εκπομπές από τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας	1 185	1 181	1 128	1 039	1 031	982
Μεταβολή στο έτος x-1		-0,3 %	-4,4 %	-7,9 %	-0,8 %	-4,8 %
Εξακριβωμένες εκπομπές από βιομηχανικές εγκαταστάσεις	720	686	780	775	772	768
Μεταβολή στο έτος x-1		-4,6 %	13,7 %	-0,7 %	-0,4 %	-0,5 %
Ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ στην ΕΕ28	1,7 %	-0,5 %	0,2 %	1,7 %	2,2 %	1,9 %

Στοιχεία για το ΑΕΠ, όπως αναφέρονται στη διεύθυνση

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00115>

(προσπελάστηκε τον Ιούλιο του 2017). Οι εξακριβωμένες εκπομπές από τις αεροπορικές μεταφορές αναφέρονται χωριστά στο τμήμα 4.

Όπως προκύπτει από τον πίνακα, οι δραστηριότητες καύσης αποτέλεσαν τη βασική κινητήρια δύναμη για τις εξακριβωμένες μειώσεις των εκπομπών.

Ο αριθμός των δικαιωμάτων εκπομπής που ακυρώνονται σε εθελοντική βάση ανέρχεται σε 63 573 δικαιώματα εκπομπής το 2016. Συνολικά, έχουν καταγραφεί μέχρι στιγμής εθελοντικές ακυρώσεις 267 933 δικαιωμάτων εκπομπής.

3.3. Εξισορρόπηση προσφοράς και ζήτησης

Κατά την έναρξη της 3ης περιόδου, το ΣΕΔΕ της ΕΕ χαρακτηριζόταν από μεγάλη ανισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης δικαιωμάτων εκπομπής, με αποτέλεσμα ένα πλεόνασμα περίπου 2,1 δισ. το 2013. Το πλεόνασμα μειώθηκε ελαφρώς το 2014 και στη συνέχεια συρρικνώθηκε σε μεγάλο βαθμό και διαμορφώθηκε σε 1,78 δισ. δικαιώματα εκπομπής το 2015 και 1,69 δισ. δικαιώματα εκπομπής το 2016. Η πτώση αυτή αντικατοπτρίζει τον αντίκτυπο από την περαιτέρω μείωση της προσφοράς δικαιωμάτων εκπομπής κατά 200 εκατ. το 2016, ήτοι το τελευταίο έτος εφαρμογής του μέτρου παρακράτησης. Καθώς οι εκπομπές μειώθηκαν κατά 2,9 % περίπου το 2016, η χαμηλότερη ζήτηση εξισορρόπησε εν μέρει τον αντίκτυπο που είχε η μείωση της προσφοράς στο πλεόνασμα.

Για την αντιμετώπιση της διαρθρωτικής ανισορροπίας μεταξύ της προσφοράς και της ζήτησης δικαιωμάτων εκπομπής, το 2015 συμφωνήθηκε η θέσπιση αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς με στόχο την αύξηση της ευελιξίας της προσφοράς δικαιωμάτων εκπομπής σε πλειστηριασμό. Εντέλει τα παρακρατηθέντα δικαιώματα θα μεταφερθούν στο αποθεματικό, το οποίο θα τεθεί σε λειτουργία τον Ιανουάριο του 2019.

Μια βασική έννοια για τη λειτουργία του αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς είναι ο συνολικός αριθμός των δικαιωμάτων εκπομπής που βρίσκονται σε κυκλοφορία (ΣΑΔΚ). Τα δικαιώματα εκπομπής θα προστίθενται στο αποθεματικό εάν ο ΣΑΔΚ υπερβαίνει ένα προκαθορισμένο ανώτατο όριο (833 εκατ. δικαιώματα εκπομπής) και θα απελευθερώνονται από το αποθεματικό εάν ο αριθμός είναι χαμηλότερος από ένα προκαθορισμένο κατώτατο όριο (κάτω των 400 εκατ. δικαιωμάτων εκπομπής)*. Έτσι, το αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς απορροφά ή απελευθερώνει δικαιώματα εκπομπής, εάν ο αριθμός των δικαιωμάτων σε κυκλοφορία βρίσκεται έξω από ένα προκαθορισμένο εύρος. Τα παρακρατηθέντα και τα λεγόμενα μη κατανεμημένα** δικαιώματα εκπομπής θα απορροφώνται επίσης από το αποθεματικό.

*Η όταν λαμβάνονται μέτρα βάσει του άρθρου 29α της οδηγίας για το ΣΕΔΕ της ΕΕ

**Μη κατανεμημένα δικαιώματα είναι τα δικαιώματα εκπομπής που δεν κατανομούνται σύμφωνα με το άρθρο 10α παράγραφος 7 της οδηγίας για το ΣΕΔΕ της ΕΕ, δηλ. τα δικαιώματα εκπομπής που απομένουν στο απόθεμα για τους νεοεισερχομένους και που προκύπτουν από την εφαρμογή του άρθρου 10α παράγραφοι 19 και 20, δηλαδή δικαιώματα εκπομπής που προβλέπονται για δωρεάν κατανομή σε εγκαταστάσεις, τα οποία όμως παραμένουν μη κατανεμημένα

Ο συνολικός αριθμός των δικαιωμάτων εκπομπής που βρίσκονται σε κυκλοφορία όσον αφορά τον προσδιορισμό της απορρόφησης και της απελευθέρωσης στο αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς υπολογίζεται με τον ακόλουθο τύπο:

$$\text{ΣΑΔΚ} = \text{Προσφορά} - (\text{Ζήτηση}^{38} + \text{δικαιώματα εκπομπής στο αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς})$$

³⁸ Αυτό περιλαμβάνει επίσης τα ακυρωθέντα δικαιώματα εκπομπής.

Η προσφορά δικαιωμάτων εκπομπής συνίσταται στα δικαιώματα εκπομπής που μεταφέρονται από τη 2η περίοδο του ΣΕΔΕ της ΕΕ (2008-2012), στα δικαιώματα που τίθενται σε πλειστηριασμό, στα δικαιώματα που κατανέμονται δωρεάν και στα δικαιώματα στο απόθεμα για τους νεοεισερχομένους (NER)· ενώ η ζήτηση εξαρτάται από τις εκπομπές των εγκαταστάσεων και τα ακυρωθέντα δικαιώματα εκπομπής. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε πίνακα 1 στο προσάρτημα 4 του παραρτήματος.

Το σημείο εκκίνησης για τον προσδιορισμό του ΣΑΔΚ είναι ο συνολικός αριθμός δικαιωμάτων εκπομπής που απομένουν μετά τη 2η περίοδο, τα οποία δεν επιστράφηκαν ούτε ακυρώθηκαν³⁹. Επομένως, το εν λόγω «σύνολο μεταφορών δικαιωμάτων», το οποίο ανέρχεται σε 1 749 540 826 δικαιώματα εκπομπής⁴⁰, αντιστοιχεί στον ακριβή αριθμό των δικαιωμάτων εκπομπής του ΣΕΔΕ που βρίσκονταν σε κυκλοφορία κατά την έναρξη της τρίτης περιόδου εμπορίας του ΣΕΔΕ της ΕΕ.

Η έκθεση για την αγορά άνθρακα επιτρέπει την ενοποίηση των δεδομένων της προσφοράς και της ζήτησης που δημοσιεύονται σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων οι οποίες απορρέουν από την οδηγία για το ΣΕΔΕ της ΕΕ και τις εκτελεστικές της διατάξεις. Το εν λόγω χρονοδιάγραμμα, τα σχετικά δεδομένα και το πεδίο εφαρμογής παρουσιάζονται στον πίνακα 2 στο προσάρτημα 4 του παραρτήματος. Στο διάγραμμα 4 παρουσιάζεται η σύνθεση της προσφοράς και της ζήτησης το 2016. Τα σχετικά δεδομένα δημοσιεύτηκαν επίσης στο πλαίσιο της ανακοίνωσης για τον συνολικό αριθμό των δικαιωμάτων εκπομπής σε κυκλοφορία (ΣΑΔΚ) για τους σκοπούς του αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς (ΑΣΑ)⁴¹.

Διάγραμμα 4: Σύνθεση σωρευτικής προσφοράς και ζήτησης έως το τέλος του 2016

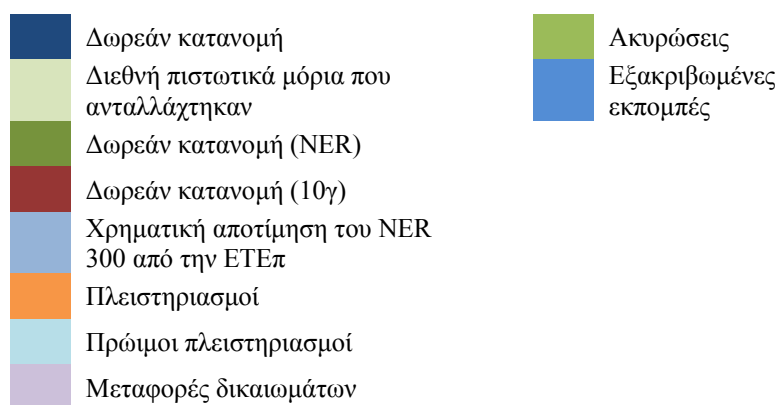
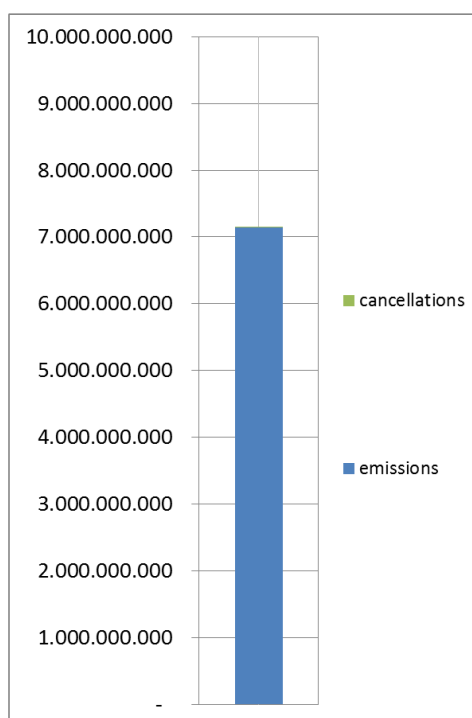
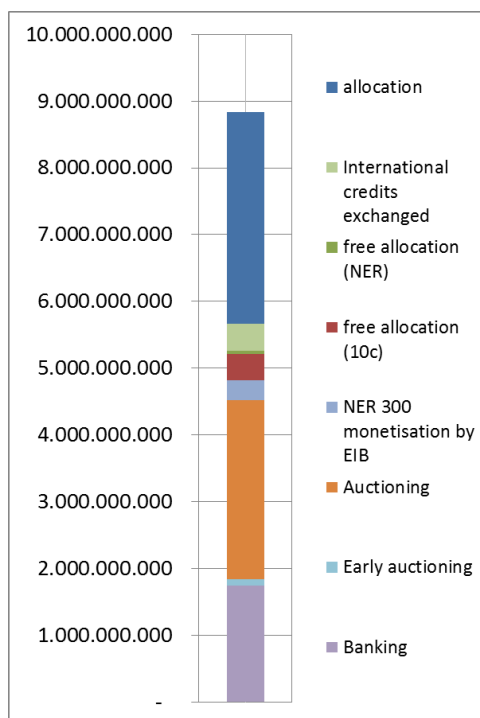
Προσφορά (σωρευτική, σε εκατ.)

Ζήτηση (σωρευτική, σε εκατ.)

³⁹ Αυτά τα δικαιώματα εκπομπής αντικαταστάθηκαν από δικαιώματα εκπομπής της 3ης περιόδου στο τέλος της δεύτερης περιόδου εμπορίας. Κανένα άλλο δικαίωμα εκπομπής πριν από την τρίτη περίοδο εμπορίας δεν συμβάλλει στον συνολικό αριθμό των δικαιωμάτων εκπομπής που βρίσκονται σε κυκλοφορία. Για την εξήγηση σχετικά με τη μεταφορά των δικαιωμάτων εκπομπής βλ.: https://ec.europa.eu/clima/policies/ets/registry_en#tab-0-2

⁴⁰ Ο αριθμός αυτός δεν περιλαμβάνει τα δικαιώματα εκπομπής των πρώιμων πλειστηριασμών της 3ης περιόδου που διενεργήθηκαν το 2012, αλλά αντικατοπτρίζει τη χρήση των διεθνών πιστωτικών μορίων πριν από την έναρξη της 3ης περιόδου. Το συνολικό ποσό των διεθνών πιστωτικών μορίων που χρησιμοποιήθηκαν από το 2008 περιλαμβάνεται στο τμήμα 3.1.3.

⁴¹ C(2017) 3228 final, [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0513\(01\)&from=EL](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0513(01)&from=EL)

Δεδομένου ότι το αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς θα καταστεί λειτουργικό το 2019, η Επιτροπή θα δημοσιεύει τακτικά έως τα μέσα Μαΐου κάθε έτους τον ΣΑΔΚ για το προηγούμενο έτος. Τον Μάιο του 2017, δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά ο ΣΑΔΚ, ο οποίος ανέρχεται σε 1 693 904 897 δικαιώματα⁴².

Στο διάγραμμα 5⁴³ παρουσιάζεται η εξέλιξη των σωρευτικών στοιχείων της προσφοράς και της ζήτησης για το ΣΕΔΕ της ΕΕ έως το τέλος του 2016. Το 2013 η προσφορά ήταν πάνω από 2 δισ. δικαιώματα εκπομπής, ενώ η ζήτηση ήταν χαμηλότερη, περίπου στα 1,9 δισ. δικαιώματα εκπομπής. Το 2014 τόσο η συνολική προσφορά όσο και η συνολική ζήτηση μειώθηκαν σε περίπου 1,8 δισ. δικαιώματα εκπομπής. Το 2015 η προσφορά μειώθηκε

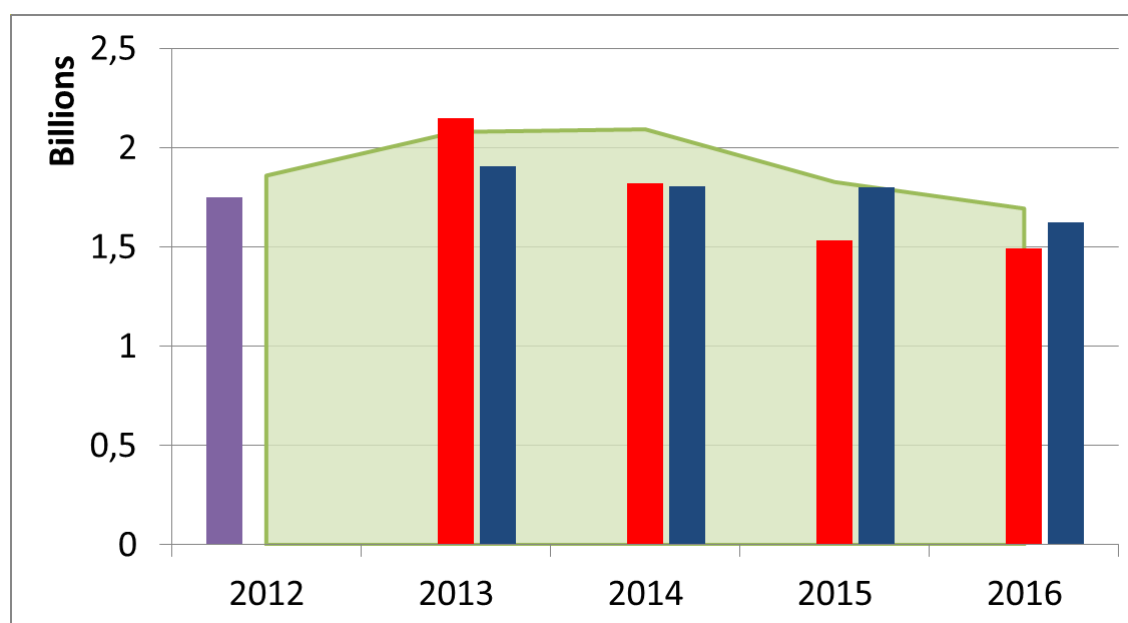
⁴² C(2017) 3228 final, [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0513\(01\)&from=EL](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0513(01)&from=EL)

⁴³ Αυτά τα αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την περίοδο 2013-2016 βασίζονται στα πλέον πρόσφατα δεδομένα που σχετίζονται με τα εν λόγω έτη, όπως μπορεί να συναχθεί από το EUTL. Αυτό σημαίνει ότι μπορούν να περιλαμβάνουν πρόσφατα στοιχεία για τα έτη 2013, 2014, 2015 και 2016.

περαιτέρω σε 1,5 δισ. δικαιώματα εκπομπής, ενώ η ζήτηση σημείωσε οριακή υποχώρηση. Τα επόμενα έτη, παρότι οι εκπομπές παρέμειναν σταθερές ή μειώθηκαν, η προσφορά δικαιωμάτων εκπομπής μειώθηκε σε ακόμη μεγαλύτερο βαθμό λόγω της εφαρμογής του μέτρου παρακράτησης.

Κατά συνέπεια, το πλεόνασμα αυξήθηκε το 2013 υπερβαίνοντας τα 2 δισ. δικαιώματα εκπομπής, παρέμεινε σταθερό το 2014 και στη συνέχεια μειώθηκε το 2015 σε περίπου 1,8 δισ. δικαιώματα εκπομπής. Το 2016 οι εκπομπές μειώθηκαν σε σχέση με το 2015, αλλά η ζήτηση παρέμεινε υψηλότερη από την προσφορά. Επομένως, ο ΣΑΔΚ που δημοσιεύτηκε τον Μάιο του 2017 βρίσκεται στο χαμηλότερο επίπεδό του από την έναρξη της τρέχουσας περιόδου εμπορίας.

Διάγραμμα 5: Εξέλιξη της προσφοράς και της ζήτησης κατά την περίοδο 2013-2016

	ζήτηση
	προσφορά
	σύνολο μεταφορών δικαιωμάτων από τη 2η περίοδο
	πλεόνασμα

4. ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Ο τομέας των αεροπορικών μεταφορών περιλαμβάνεται στο ΣΕΔΕ της ΕΕ από το 2012. Η αρχική νομοθεσία κάλυπτε όλες τις πτήσεις εντός και εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ). Ωστόσο, η ΕΕ αποφάσισε να περιορίσει τις υποχρεώσεις για την περίοδο 2012-2016 στις πτήσεις εντός του ΕΟΧ, προκειμένου να στηρίξει την ανάπτυξη ενός παγκόσμιου μέτρου από τον ΔΟΠΑ για τη μείωση των εκπομπών από τις αεροπορικές μεταφορές.

Τον Οκτώβριο του 2016, η συνέλευση του ΔΟΠΑ ενέκρινε ψήφισμα σχετικά με το σύστημα αντιστάθμισης και μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για τις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές (Carbon Offsetting and Reduction Scheme for

Τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν δηλώσει⁴⁴ την πρόθεσή τους να προσχωρήσουν το παγκόσμιο σύστημα του ΔΟΠΑ⁴⁵ από την αρχή υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται ορισμένοι όροι. Καθώς εκκρεμεί η εφαρμογή του παγκόσμιου μέτρου, η Επιτροπή έχει προτείνει⁴⁶ να συνεχιστεί η ίδια προσέγγιση του ΣΕΔΕ της ΕΕ για τις αεροπορικές μεταφορές και πέραν του 2016, δηλαδή να διατηρηθεί ο ΕΟΧ ως το γεωγραφικό πεδίο κάλυψης. Η πρόταση διατηρεί επίσης τις ίδιες εξαιρέσεις και την ίδια προσέγγιση όσον αφορά την κατανομή για τις αεροπορικές εταιρείες, στις οποίες ο συντελεστής γραμμικής μείωσης θα εφαρμοστεί από το 2021, και προβλέπει εκ νέου αναθεώρηση προκειμένου να διερευνηθούν τρόποι για την εφαρμογή του συστήματος CORSIA στο δίκαιο της ΕΕ μέσω της αναθεώρησης της οδηγίας για το ΣΕΔΕ της ΕΕ. Τον Οκτώβριο του 2017 επιτεύχθηκε πολιτική συμφωνία σχετικά με την πρόταση.

Όσον αφορά τις εξελίξεις σχετικά με τις εκπομπές από τις αεροπορικές μεταφορές που καλύπτονται από το ΣΕΔΕ της ΕΕ, το 2016 οι εξακριβωμένες εκπομπές συνέχισαν να αυξάνονται και ανήλθαν σε 61 εκατ. τόνους CO₂, δηλαδή αυξήθηκαν κατά 7,9 % σε σχέση με το 2015.

Το 2016 η δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής ανήλθε σε ελαφρώς πάνω από 32,0 εκατ. μονάδες⁴⁷. Το ποσό των δικαιωμάτων εκπομπής που τέθηκαν σε πλειστηριασμό στο διάστημα μεταξύ Ιανουαρίου και Δεκεμβρίου του 2016 ήταν περίπου 6,0 εκατ.

Το 2017, εν αναμονή της έγκρισης της νομοθετικής πρότασης σχετικά με το ΣΕΔΕ της ΕΕ για τις αεροπορικές μεταφορές, τα δικαιώματα εκχωρήθηκαν σύμφωνα με το πεδίο εφαρμογής στις πτήσεις εντός ΕΟΧ. Το 2017 η προσαρμοσμένη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής ανήλθε σε ελαφρώς πάνω από 32,0 εκατ. μονάδες⁴⁸. Επιπλέον, εκχωρήθηκαν περίπου 1,1 εκατ. δωρεάν δικαιώματα από το ειδικό απόθεμα για τους

⁴⁴ https://ec.europa.eu/transport/modes/air/news/2016-09-09-bratislava-declaration_en

⁴⁵ Το ψήφισμα της συνέλευσης του ΔΟΠΑ σχετικά με το CORSIA διατίθεται στη διεύθυνση https://www.icao.int/Meetings/a39/Documents/Resolutions/a39_res_prov_en.pdf

⁴⁶ COM(2017)054 final, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=COM:2017:0054:FIN>

⁴⁷ Στοιχεία από τον Ιούνιο του 2017.

⁴⁸ Στοιχεία από τον Ιούνιο του 2017.

νεοεισερχομένους και τους ταχέως αναπτυσσόμενους φορείς εκμετάλλευσης. Πρόκειται για την πρώτη από τις τέσσερις ετήσιες εκχωρήσεις για την περίοδο 2013-2020. Το ποσό των δικαιωμάτων εκπομπής προς πλειστηριασμό κατά τη διάρκεια του 2017 θα είναι ανάλογο προς τον συνολικό αριθμό των δικαιωμάτων που εκχωρήθηκαν. Στον πίνακα 9 παρουσιάζονται συνοπτικά οι εξακριβωμένες εκπομπές, η δωρεάν κατανομή και οι ποσότητες που τέθηκαν σε πλειστηριασμό για τον τομέα των αεροπορικών μεταφορών από την έναρξη της 3ης περιόδου του ΣΕΔΕ της ΕΕ.

Πίνακας 9: Εξακριβωμένες εκπομπές και κατανομή δικαιωμάτων στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών

Έτος	2013	2014	2015	2016	2017
Εξακριβωμένες εκπομπές (σε εκατ. τόνους ισοδύναμου CO₂)	53 495 902	54 822 754	57 085 143	61 124 583	
Μεταβολή εξακριβωμένων εκπομπών στο έτος x-1		1 326 852	2 262 389	4 039 440	
Δωρεάν κατανομή (ΕΕ28+χώρες ΕΟΧ/ΕΖΕΣ)	32 455 312	32 403 025	32 152 526	32 036 975	32 018 239
Δωρεάν κατανομή από το ειδικό απόθεμα για τους νεοεισερχομένους και τους ταχέως αναπτυσσόμενους φορείς εκμετάλλευσης	0	0	0	0	1 085 080
Ποσότητες δικαιωμάτων εκπομπής που τέθηκαν σε πλειστηριασμό	0	9 278 000	16 390 500	5 997 500	4 730 500 ⁴⁹

Οι ποσότητες δικαιωμάτων εκπομπής του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών που τέθηκαν σε πλειστηριασμό την περίοδο 2013-2015 αντικατοπτρίζουν την απόφαση των συννομοθετών του 2013 για το «πάγωμα του χρόνου»⁵⁰ και τον περιορισμό των υποχρεώσεων για το κλίμα μόνο στις πτήσεις εντός του ΕΟΧ, με στόχο τη στήριξη της ανάπτυξης ενός παγκόσμιου μέτρου από τον ΔΟΠΑ. Η συμμόρφωση για τον τομέα των

⁴⁹ Στοιχεία από τον Αύγουστο του 2017, https://ec.europa.eu/clima/news/2017-auction-calendars-aviation-allowances-published_el

⁵⁰ Απόφαση αριθ. 377/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Απριλίου 2013, για προσωρινή παρέκκλιση από την οδηγία 2003/87/ΕΚ σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ), ΕΕ L 113 της 25.4.2013, σ. 1.

αεροπορικών μεταφορών ανεστάλη και δεν τέθηκαν σε πλειστηριασμό δικαιώματα του κλάδου των αεροπορικών μεταφορών το 2012 και το 2013. Συνεπώς, οι ποσότητες του 2012 εκπλειστηριάστηκαν το 2014, ενώ η συμμόρφωση για τις εκπομπές από τις αεροπορικές μεταφορές για το 2013 και το 2014 πραγματοποιήθηκε το 2015.

5. ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Σημαντικό ποσοστό των καθημερινών συναλλαγών σε δικαιώματα εκπομπής έχει τη μορφή παραγώνων [συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, προθεσμιακά συμβόλαια, δικαιώματα προαίρεσης (οψιόν), πράξεις ανταλλαγής (swaps)], που υπόκεινται ήδη στη ρύθμιση των χρηματοπιστωτικών αγορών της ΕΕ. Αυτή αντικαθίσταται από τη νέα οδηγία για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (δέσμη MiFID2*), που θα τεθεί σε εφαρμογή τον Ιανουάριο του 2018.

Βάσει της εν λόγω νέας οδηγίας, τα δικαιώματα εκπομπής θα κατατάσσονται και αυτά στα χρηματοπιστωτικά μέσα. Αυτό σημαίνει ότι οι κανόνες που εφαρμόζονται για τις παραδοσιακές χρηματοπιστωτικές αγορές [που περιλαμβάνουν τις συναλλαγές παραγώνων άνθρακα στους κορυφαίους χώρους ή εξωχρηματιστηριακά (OTC)] θα ισχύουν επίσης για το τμήμα άμεσης παράδοσης της δευτερογενούς αγοράς άνθρακα, θέτοντας τα δικαιώματα εκπομπής σε ισότιμη θέση με την αγορά παραγώνων σε ό,τι αφορά τη διαφάνεια, την προστασία των επενδυτών και την ακεραιότητα.

Επιπλέον, βάσει διασταυρούμενων αναφορών στους ορισμούς των χρηματοπιστωτικών μέσων της MiFID2, θα εφαρμόζονται άλλου είδους διατάξεις της νομοθεσίας για τη χρηματοπιστωτική αγορά. Αυτό συμβαίνει ιδίως στην περίπτωση του κανονισμού για την κατάχρηση της αγοράς (ΚΚΑ)**, ο οποίος θα καλύπτει τις συναλλαγές και τη συμπεριφορά όσον αφορά τα δικαιώματα εκπομπής, τόσο στην πρωτογενή όσο και στη δευτερογενή αγορά. Ομοίως, μια διασταυρούμενη αναφορά στη MiFID2 στην οδηγία κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες*** θα συνεπάγεται την υποχρεωτική εφαρμογή ελέγχων της δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη εκ μέρους των εμπόρων άνθρακα με άδειες βάσει της MiFID2 προς τους πελάτες τους στη δευτερογενή αγορά άμεσης παράδοσης για τα δικαιώματα εκπομπής. ****

* Οδηγία 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της οδηγίας 2011/61/ΕΕ

** Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για την κατάχρηση της αγοράς (κανονισμός για την κατάχρηση της αγοράς) και την κατάργηση της οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και

Η MiFID2 και ο ΚΚΑ, που εκδόθηκαν το 2014, προβλέπουν ορισμένες προσαρμογές του γενικού καθεστώτος στις ιδιαιτερότητες της αγοράς άνθρακα (βλέπε έκθεση για την αγορά άνθρακα 2015).

Το 2016 και το 2017 θεσπίστηκαν διάφορα μέτρα που ρυθμίζουν λεπτομερείς πτυχές των διατάξεων σύμφωνα με τη MiFID2⁵¹ και τον ΚΚΑ⁵².

5.1. Νομικός χαρακτήρας και φορολογική μεταχείριση των δικαιωμάτων εκπομπής

Η νομική και η φορολογική μεταχείριση των δικαιωμάτων εκπομπής διαφέρει από χώρα σε χώρα, καθώς οι δύο αυτές πτυχές δεν καθορίζονται στην οδηγία για το ΣΕΔΕ. Εντούτοις, οι χώρες υποχρεούνται να υποβάλλουν σε ετήσια βάση εκθέσεις σχετικά με τα οικεία εθνικά καθεστάτα όσον αφορά τον νομικό χαρακτήρα και τη φορολογική μεταχείριση των δικαιωμάτων, στο πλαίσιο των εκθέσεων του άρθρου 21. Ωστόσο, παρά την έλλειψη εναρμόνισης, κατά την τελευταία δεκαετία έχει αναπτυχθεί μια ώριμη και πολύ ρευστή αγορά. Το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο προβλέπει την αναγκαία νομική

Η μεταχείριση των δικαιωμάτων σε εθνικό επίπεδο διαφέρει και κυμαίνεται από χρηματοπιστωτικά μέσα και άυλα περιουσιακά στοιχεία έως δικαιώματα ιδιοκτησίας και βασικά προϊόντα. Σύμφωνα με τις εκθέσεις που υποβλήθηκαν βάσει του άρθρου 21 για το έτος 2017, τουλάχιστον τέσσερις συμμετέχουσες χώρες έχουν εφαρμόσει ή σχεδιάζουν αλλαγές στην εθνική νομοθεσία, κυρίως τροποποιήσεις που αφορούν την εφαρμογή της MiDIF2.

Όσον αφορά τη φορολογική μεταχείριση των δικαιωμάτων εκπομπής, μόνο τρεις χώρες αναφέρουν ότι ο φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) ισχύει για την εκχώρηση δικαιωμάτων εκπομπής. Αντιθέτως, καταλογίζεται ΦΠΑ για συναλλαγές δικαιωμάτων εκπομπής στη δευτερογενή αγορά στις περισσότερες συμμετέχουσες χώρες (σε όλες εκτός από την CY, την EE, την IS και τη LI). Η πλειονότητα των χωρών κάνουν αναφορά στην εφαρμογή του μηχανισμού αντιστροφής της επιβάρυνσης⁵³ για τις εγχώριες συναλλαγές που αφορούν δικαιώματα εκπομπής. Τα δικαιώματα εκπομπής για επιχειρήσεις μπορούν επιπλέον να φορολογούνται (π.χ. μέσω της εφαρμογής φόρου εταιρειών ή φόρου εισοδήματος των εταιρειών). Δεκαπέντε χώρες ανέφεραν ότι δεν εφαρμόζεται τέτοιου είδους φορολογία.

Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη έκθεση για την αγορά άνθρακα, η Επιτροπή εκπονεί επί του παρόντος μελέτη σχετικά με τον νομικό χαρακτήρα των δικαιωμάτων εκπομπής του ΣΕΔΕ της ΕΕ.

⁵¹ https://ec.europa.eu/info/law/markets-financial-instruments-mifid-ii-directive-2014-65-eu/amending-and-supplementary-acts/implementing-and-delegated-acts_en

⁵² https://ec.europa.eu/info/law/market-abuse-regulation-eu-no-596-2014/amending-and-supplementary-acts/implementing-and-delegated-acts_en

⁵³ Ο μηχανισμός αντιστροφής της επιβάρυνσης μεταφέρει την ευθύνη για την καταβολή του ΦΠΑ της συναλλαγής από τον πωλητή στον αγοραστή εμπορεύματος ή υπηρεσίας και συνιστά αποτελεσματική προστασία από την απάτη στον τομέα του ΦΠΑ.

Σε πρόσφατη προδικαστική απόφαση⁵⁴ της 8ης Μαρτίου 2017, το Δικαστήριο δεν προέβη σε ορισμό της φύσης των δικαιωμάτων (βλέπε προσάρτημα 5 του παραρτήματος.)

6. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ, ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΚΡΙΒΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΟΜΠΩΝ

Προκειμένου να λειτουργεί αποτελεσματικά το ΣΕΔΕ της ΕΕ, απαιτείται αξιόπιστη, διαφανής, συνεπής και ακριβής παρακολούθηση, υποβολή εκθέσεων και επαλήθευση (ΠΕΕ) όσον αφορά τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Συμπληρώνεται από ένα υγιές σύστημα διαπίστευσης, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται η επαρκής ποιότητα των τρίτων ελεγκτών. Οι απαιτήσεις ΠΕΕ εναρμονίζονται στον κανονισμό για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων (ΚΠΥΕ) και στον κανονισμό για την επαλήθευση και τη διαπίστευση (ΚΕΔ).

Το σύστημα παρακολούθησης του ΣΕΔΕ της ΕΕ έχει σχεδιαστεί ως προσέγγιση «δομικών στοιχείων» το οποίο επιτρέπει υψηλό βαθμό ευελιξίας, ώστε οι φορείς εκμετάλλευσης να εξασφαλίζουν οικονομική αποδοτικότητα, ενώ ταυτόχρονα επιτυγχάνεται υψηλή αξιοπιστία της παρακολούθησης των δεδομένων για τις εκπομπές. Για τον σκοπό αυτό επιτρέπεται η χρήση διαφόρων μεθόδων παρακολούθησης («βασισζόμενη σε υπολογισμούς» ή «βασισζόμενη σε μετρήσεις», καθώς και κατ' εξαίρεση «εφεδρικές προσεγγίσεις»). Είναι δυνατός ο συνδυασμός των μεθόδων για επιμέρους τμήματα της εγκατάστασης. Για τους φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών, οι βασισζόμενες σε υπολογισμούς προσεγγίσεις είναι οι μόνες εφικτές, με την κατανάλωση καυσίμων να αποτελεί την κεντρική παράμετρο που πρέπει να καθορίζεται για τις πτήσεις οι οποίες καλύπτονται από το ΣΕΔΕ της ΕΕ. Η απαίτηση σύμφωνα με την οποία οι εγκαταστάσεις και οι φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών πρέπει να διαθέτουν εγκεκριμένο από την αρμόδια αρχή σχέδιο παρακολούθησης με βάση τον ΚΠΥΕ δεν επιτρέπει την αυθαίρετη επιλογή των μεθόδων παρακολούθησης και τις χρονικές διακυμάνσεις.

Με τον ΚΕΔ για την 3η περίοδο και μετέπειτα, καθιερώνεται σε ολόκληρη την ΕΕ μια

6.1 Γενικές εξελίξεις

Η Επιτροπή εξακολουθεί να επιδιώκει βελτιώσεις στα έγγραφα καθοδήγησης και στα υποδείγματα που καθιστά διαθέσιμα προκειμένου να διευκολύνει τη συνεπή εφαρμογή των απαιτήσεων του ΚΠΥΕ⁵⁵ και του ΚΕΔ⁵⁶. Στο πλαίσιο αυτό, καταρτίστηκαν νέα έγγραφα καθοδήγησης σχετικά με την επιθεώρηση στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ, προκειμένου να

⁵⁴ Απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Μαρτίου 2017, C-321/15, ArcelorMittal Rodange et Schifflange SA κατά Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, EU:C:2017:179.

⁵⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 601/2012 της Επιτροπής, της 21ης Ιουνίου 2012, για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κατ' εφαρμογή της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ΕΕ L 181 της 12.7.2012, σ. 30.

⁵⁶ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 600/2012 της Επιτροπής, της 21ης Ιουνίου 2012, για την επαλήθευση των εκθέσεων που αφορούν τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και τα τονοχιλιόμετρα και για τη διαπίστευση των ελεγκτών σύμφωνα με την οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ΕΕ L 181 της 12.7.2012, σ. 1.

διευκολυνθεί η συντονισμένη εφαρμογή των συστάσεων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου από τις χώρες, ώστε να δημιουργήσουν ένα συνεκτικότερο και αποτελεσματικότερο πλαίσιο για τον έλεγχο της εφαρμογής του ΣΕΔΕ της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των επιθεωρήσεων.

Η Επιτροπή συνεχίζει επίσης να προωθεί τη βελτίωση της εφαρμογής του συστήματος παρακολούθησης, υποβολής εκθέσεων, επαλήθευσης και διαπίστευσης (ΠΕΕΔ) του ΣΕΔΕ της ΕΕ από τις χώρες. Όπου κρίνεται σκόπιμο, τα έγγραφα καθοδήγησης αποσαφηνίζονται, ενώ επίσης διοργανώνονται εκδηλώσεις κατάρτισης για την αντιμετώπιση ορισμένων από τα βασικά ζητήματα που εντοπίζονται στα σχέδια δράσης με στόχο την παροχή συνδρομής σε κάθε χώρα⁵⁷.

Αναγνωρίζεται ότι η αποτελεσματικότητα του συστήματος συμμόρφωσης έχει βελτιωθεί από τότε που ο ΚΠΥΕ επέτρεψε στις χώρες να καταστήσουν υποχρεωτική την ηλεκτρονική υποβολή εκθέσεων. Οι περισσότερες συμμετέχουσες χώρες αναφέρουν τη χρήση υποδειγμάτων ή συστημάτων με βάση τις ελάχιστες απαιτήσεις που καθορίζει η Επιτροπή. Το 2017 δεκατέσσερα κράτη μέλη ανέφεραν ότι χρησιμοποιούν κάποια μορφή αυτοματοποιημένου συστήματος ΤΠ για την υποβολή εκθέσεων στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ (σε σύγκριση με 13 κράτη μέλη το 2016 και 10 κράτη μέλη το 2015).

Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη έκθεση για την αγορά άνθρακα, η Επιτροπή εγκαινίασε το σύστημα ΠΕΕΔ του ΣΕΔΕ «DECLARE» τον Μάιο του 2016 —ένα διαδικτυακό σύστημα που αναπτύχθηκε με σκοπό τη στήριξη των υποχρεώσεων που συνδέονται με τα σχέδια παρακολούθησης, τις ετήσιες εκθέσεις εκπομπών, τις εκθέσεις επαλήθευσης και τις εκθέσεις βελτίωσης του ΣΕΔΕ της ΕΕ από τις συμμετέχουσες χώρες.

6.2 Εφαρμογή της παρακολούθησης

Σύμφωνα με τις εκθέσεις του άρθρου 21 που υποβλήθηκαν το 2017, οι περισσότερες εγκαταστάσεις χρησιμοποιούν τη βασισόμενη σε υπολογισμούς μεθοδολογία⁵⁸. Μόνο 150 εγκαταστάσεις (λιγότερο από το 1,5 %) σε 23 χώρες ανέφεραν ότι χρησιμοποιούν συστήματα συνεχούς μέτρησης εκπομπών, κυρίως στη Γερμανία και στην Τσεχική Δημοκρατία, ήτοι μία επιπλέον χώρα σε σχέση με πέρυσι, αλλά μία εγκατάσταση λιγότερη συνολικά.

Μόνο 11 χώρες ανέφεραν ότι η εφεδρική προσέγγιση χρησιμοποιείται από 36 εγκαταστάσεις και καλύπτει περίπου 5,1 εκατ. τόνους CO_{2e} (σε σύγκριση με 6,6 εκατ. τόνους CO_{2e} το προηγούμενο έτος). Οι Κάτω Χώρες αναφέρουν πτώση του αριθμού των εγκαταστάσεων που εφαρμόζουν την εφεδρική μεθοδολογία (9 σε σύγκριση με 12 πέρυσι) και μείωση κατά το

⁵⁷ Τα εν λόγω σχέδια δράσης αφορούν ειδικά κάθε επιμέρους κράτος μέλος. Ωστόσο, ένα παράδειγμα από τα συνηθέστερα ζητήματα που εντοπίζονται είναι η ορθή ταξινόμηση των ανακριβειών, των ελλείψεων συμμόρφωσης και των περιπτώσεων μη συμμόρφωσης που αναφέρονται στις εκθέσεις επαλήθευσης. Τα υποδείγματα και τα έγγραφα καθοδήγησης για τον ΚΠΥΕ και τον ΚΕΔ διατίθενται στη διεύθυνση https://ec.europa.eu/clima/policies/ets/monitoring_el#tab-0-1

⁵⁸ Ο κύριος λόγος είναι ότι η βασισόμενη σε μετρήσεις μεθοδολογία συνεπάγεται την κινητοποίηση σημαντικών πόρων και τεχνογνωσίας για τη συνεχή μέτρηση της συγκέντρωσης του αντίστοιχου αερίου του θερμοκηπίου, που πολλοί μικρότεροι φορείς εκμετάλλευσης δεν διαθέτουν.

ήμισυ των σχετικών εκπομπών. Δύο εγκαταστάσεις (μία στο Ηνωμένο Βασίλειο και μία στις Κάτω Χώρες) είναι υπεύθυνες για πάνω από το ήμισυ των συνολικών αναφερόμενων εκπομπών σε σχέση με την εφεδρική μεθοδολογία.

Η συντριπτική πλειονότητα των εγκαταστάσεων πληρούν τις απαιτήσεις των ελάχιστων απαιτούμενων βαθμίδων⁵⁹ του ΚΠΥΕ. Μόνο 105 εγκαταστάσεις κατηγορίας Γ (έναντι 113 το προηγούμενο έτος και 118 το προπροηγούμενο έτος), ήτοι το 13 % του συνόλου (έναντι 14 % το προηγούμενο έτος) αναφέρθηκε ότι αποκλίνουν για τουλάχιστον μία παράμετρο από την απαίτηση να εφαρμόζουν τις ανώτατες βαθμίδες για τις μείζονες ροές πηγής. Οι αποκλίσεις αυτές επιτρέπονται μόνον εάν ο φορέας εκμετάλλευσης αποδεικνύει ότι η ανώτατη βαθμίδα δεν είναι τεχνικά εφικτή ή συνεπάγεται αδικαιολόγητο κόστος. Εφόσον οι όροι αυτοί δεν ισχύουν πλέον, ο φορέας εκμετάλλευσης θα πρέπει να βελτιώσει το σύστημα παρακολούθησής του αναλόγως. Κατά την περίοδο αναφοράς του 2013, 137 εγκαταστάσεις κατηγορίας Γ (16 % του συνόλου) αναφέρθηκε ότι δεν πληρούν κατά τον ένα ή τον άλλο τρόπο τις ανώτατες βαθμίδες. Ως εκ τούτου, σε κάθε έτος της 3ης περιόδου του ΣΕΔΕ της ΕΕ παρατηρείται σταθερή βελτίωση των επιπέδων συμμόρφωσης των εγκαταστάσεων κατηγορίας Γ όσον αφορά τις ανώτατες βαθμίδες.

Κατά παρόμοιο τρόπο, στις εκθέσεις που υποβλήθηκαν από 22 συμμετέχουσες χώρες (τις ίδιες με τα δύο προηγούμενα έτη) αναφέρεται ότι επιτρέπουν κάποια μορφή απόκλισης από τις προκαθορισμένες απαιτήσεις του ΚΠΥΕ σε συνολικό ποσοστό 22 % των εγκαταστάσεων κατηγορίας Β, έναντι 26 % κατά το προηγούμενο έτος και 28 % το προπροηγούμενο έτος, γεγονός που καταδεικνύει για άλλη μια φορά τη σταθερή βελτίωση των επιπέδων συμμόρφωσης όσον αφορά τις ανώτατες βαθμίδες.

6.3 Διαπιστευμένη επαλήθευση

Παρότι στις εκθέσεις του άρθρου 21 δεν αναφέρεται ο συνολικός αριθμός των ελεγκτών, σύμφωνα με εύλογη εκτίμηση βάσει του αριθμού των διαπιστευμένων ελεγκτών για τις δραστηριότητες καύσης (που αποτελούν και την πρωταρχική έκταση της διαπίστευσης), υπολογίζεται ότι, όσον αφορά τις επαληθεύσεις του 2016, έλαβαν συνολικά διαπίστευση τουλάχιστον 130 διαφορετικοί ελεγκτές. Στις εκθέσεις του άρθρου 21 που υποβλήθηκαν το 2017 αναφέρεται ότι έλαβαν διαπίστευση 47 μεμονωμένοι ελεγκτές για το 2016 στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών. Η Ευρωπαϊκή Συνεργασία για τη Διαπίστευση (ΕΣΔ) παρέχει κεντρικό σύνδεσμο προς τους αρμόδιους Εθνικούς Οργανισμούς Διαπίστευσης (ΕΟΔ) και τους οικείους καταλόγους διαπιστευμένων ελεγκτών για το ΣΕΔΕ της ΕΕ⁶⁰.

⁵⁹ Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 601/2012 της Επιτροπής απαιτεί από όλους τους φορείς εκμετάλλευσης να πληρούν ορισμένες ελάχιστες βαθμίδες, ενώ οι μεγαλύτερες πηγές εκπομπών οφείλουν να πληρούν υψηλότερες βαθμίδες (με πιο αξιόπιστη ποιότητα δεδομένων), αν και, για λόγους οικονομικής αποδοτικότητας, για τις μικρότερες πηγές ισχύουν λιγότερο αυστηρές απαιτήσεις.

⁶⁰ Κατάλογος της ΕΣΔ με τα εθνικά σημεία πρόσβασης στους διαπιστευμένους ελεγκτές των ΕΟΔ για το ΣΕΔΕ της ΕΕ: <http://www.european-accreditation.org/information/national-accreditation-bodies-having-been-successfully-peer-evaluated-by-ea>

Η αμοιβαία αναγνώριση των ελεγκτών μεταξύ συμμετεχουσών χωρών εφαρμόζεται με επιτυχία: οι περισσότερες χώρες (29, όλες εκτός από τη FR και τη LV) ανέφεραν ότι τουλάχιστον ένας ξένος ελεγκτής δραστηριοποιείται στην επικράτειά τους.

Διαπιστώνεται υψηλό επίπεδο συμμόρφωσης των ελεγκτών με τις διατάξεις του ΚΕΔ. Μόνο η Πολωνία ανέφερε μία περίπτωση αναστολής διαπίστευσης και η Σουηδία μία περίπτωση ανάκλησης διαπίστευσης (καθεμία από τις οποίες αφορούσε έναν ελεγκτή), σε σύγκριση με καμία περίπτωση αναστολής ή ανάκλησης το 2015 και μία αναστολή και μία ανάκληση το 2014. Μόνο η Πολωνία ανέφερε περιορισμό της έκτασης της διαπίστευσης ενός ελεγκτή το 2016, σε σύγκριση με τέσσερις χώρες που ανέφεραν αντίστοιχες περιπτώσεις περιορισμού για πέντε ελεγκτές το 2015 και τρεις χώρες για έξι ελεγκτές το 2014.

Ο αριθμός των χωρών που ανέφεραν περιπτώσεις καταγγελιών εις βάρος ελεγκτών είναι μικρότερος κατά το τρέχον έτος (οκτώ έναντι εννέα το προηγούμενο έτος). Ο συνολικός αριθμός των καταγγελιών είναι επίσης κατά 17 % μικρότερος, ενώ αναφέρεται ότι οι καταγγελίες αυτές έχουν επιλυθεί στο 96 % των περιπτώσεων (το ίδιο ποσοστό με το προηγούμενο έτος). Εννέα χώρες ανέφεραν ότι οι ελλείψεις συμμόρφωσης εκ μέρους των ελεγκτών διαπιστώθηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των ΕΟΔ και των αρμόδιων αρχών (έναντι έντεκα το προηγούμενο έτος).

7. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

Οι συμμετέχουσες χώρες στο ΣΕΔΕ της ΕΕ χρησιμοποιούν διαφορετικές προσεγγίσεις όσον αφορά τις επικεφαλής αρμόδιες αρχές για την εφαρμογή του. Σε ορισμένες χώρες εμπλέκονται πολλές τοπικές αρχές, ενώ σε άλλες ακολουθείται η προσέγγιση συγκέντρωσης κυρίως σε κεντρικό επίπεδο. Οι εκθέσεις του άρθρου 21 παρέχουν υψηλού

Από την τελευταία περίοδο αναφοράς δεν παρατηρούνται σημαντικές αλλαγές στις διοικητικές ρυθμίσεις των συμμετεχουσών χωρών. Σύμφωνα με τις εκθέσεις του άρθρου 21 που υποβλήθηκαν το 2017, στην εφαρμογή του ΣΕΔΕ της ΕΕ σε κάθε χώρα συμμετείχαν κατά μέσο όρο 5 αρμόδιες αρχές.⁶¹ Όσον αφορά τον συντονισμό μεταξύ των αρχών, αναφέρθηκαν διαφορετικά εργαλεία και μέθοδοι όπως, μεταξύ άλλων, νομοθετικές πράξεις για την κεντρική διαχείριση των σχεδίων παρακολούθησης ή των εκθέσεων εκπομπών (σε 12 χώρες), παροχή δεσμευτικών οδηγιών και καθοδήγησης από κεντρική αρμόδια αρχή στις τοπικές αρχές (σε 10 χώρες), τακτικές ομάδες εργασίας ή συνεδριάσεις μεταξύ των αρχών (σε 15 χώρες) και χρήση κοινής πλατφόρμας ΤΠ (σε 13 χώρες). Επτά χώρες (CY, EE, HU, IT, IS, LI, LU) δεν ανέφεραν εφαρμογή κανενός από τα ανωτέρω μέτρα.

Για τα διοικητικά τέλη που χρεώνουν σε σχέση με την αδειοδότηση και την έγκριση σχεδίων παρακολούθησης, 14 χώρες ανέφεραν το 2017 ότι δεν χρεώνουν τέλη στους φορείς εκμετάλλευσης εγκαταστάσεων (CY, DE, EE, FR, GR, IE, LI, LT, LU, LV, MT, NL, SE,

⁶¹ Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι χώρες ενδέχεται να αναφέρουν ένα σύνολο περισσότερων της μίας περιφερειακών/τοπικών αρχών ως μία αρμόδια αρχή.

SK), έναντι 16 το προηγούμενο έτος. Οι φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών δεν καταβάλλουν τέλη σε 15 χώρες (BE, CY, CZ, DE, EE, ES, GR, LI, LT, LU, LV, MT, NL, SE, SK), έναντι 16 το προηγούμενο έτος. Οι επιβαρύνσεις διαφέρουν σημαντικά ανάλογα με τη χώρα και τη συγκεκριμένη υπηρεσία που παρέχεται. Για παράδειγμα, τα τέλη για την έγκριση αδειών και σχεδίων παρακολούθησης για τις εγκαταστάσεις κυμαίνονται από 5 EUR έως 7 621 EUR και, στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών, τα τέλη για την έγκριση σχεδίων παρακολούθησης κυμαίνονται από 5 EUR έως 2 400 EUR.

Συνολικά, τα συστήματα των συμμετεχουσών χωρών είναι σε μεγάλο βαθμό αποτελεσματικά, καθότι εναρμονίζονται με την οικεία διοικητική οργάνωση. Η επικοινωνία μεταξύ των τοπικών αρχών και η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των αρμόδιων αρχών, μεταξύ άλλων και μέσω των δραστηριοτήτων του φόρουμ συμμόρφωσης του ΣΕΔΕ της ΕΕ, θα πρέπει να εξακολουθήσουν να ενισχύονται και να ενθαρρύνονται. Στο πλαίσιο αυτό, το 2016 πραγματοποιήθηκε η 7η διάσκεψη συμμόρφωσης του ΣΕΔΕ της ΕΕ⁶², καθώς και δύο χωριστές εκδηλώσεις κατάρτισης σχετικά με το φόρουμ συμμόρφωσης. Η εν λόγω ετήσια διάσκεψη συμβάλλει στην εξασφάλιση της ευρύτερης δυνατής ευαισθητοποίησης σχετικά με τις δραστηριότητες του φόρουμ συμμόρφωσης, κυρίως όσον αφορά τις πέντε επιχειρησιακές ομάδες του για την παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων, τη διαπίστευση και επαλήθευση, τις αεροπορικές μεταφορές, το ηλεκτρονικό σύστημα αναφοράς και τη δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα.

8. ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΒΟΛΗ

Η οδηγία για το ΣΕΔΕ της ΕΕ προβλέπει χρηματική κύρωση υπό μορφή «προστίμου για υπέρβαση εκπομπών» ύψους 100 EUR (υποκείμενου σε τιμαριθμική αναπροσαρμογή) για κάθε τόνο εκπεμπόμενου CO₂ για τον οποίο δεν έχει επιστραφεί δικαίωμα εκπομπής σε εύθετο χρόνο. Άλλες κυρώσεις που επιβάλλονται για παραβάσεις της εφαρμογής του

Το ΣΕΔΕ της ΕΕ χαρακτηρίζεται από πολύ υψηλό ποσοστό συμμόρφωσης: κάθε χρόνο, περίπου το 99 % των εκπομπών καλύπτονται εμπρόθεσμα από τον απαιτούμενο αριθμό δικαιωμάτων. Το 2016 δεν αποτέλεσε εξαίρεση. Λιγότερο από το 1 % των εγκαταστάσεων που δήλωσαν εκπομπές για το 2016 δεν παρέδωσαν τα δικαιώματα που καλύπτουν το σύνολο των εκπομπών τους έως τη λήξη της προθεσμίας στις 30 Απριλίου 2017. Οι εγκαταστάσεις αυτές ήταν κατά κανόνα μικρές και αντιπροσώπευαν περίπου το 0,4 % των εκπομπών που καλύπτονται από το ΣΕΔΕ της ΕΕ. Το επίπεδο συμμόρφωσης ήταν επίσης πολύ υψηλό και στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών: οι φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών, που είναι υπεύθυνοι για πάνω από το 99 % των εκπομπών των αεροπορικών μεταφορών που καλύπτονται από το ΣΕΔΕ της ΕΕ, συμμορφώθηκαν.

Οι αρμόδιες αρχές εξακολουθούν να διεξάγουν διάφορους ελέγχους συμμόρφωσης στις ετήσιες εκθέσεις εκπομπών. Σύμφωνα με τις εκθέσεις του άρθρου 21 που υποβλήθηκαν το

⁶² Τα πρακτικά της διάσκεψης διατίθενται στη διεύθυνση https://ec.europa.eu/clima/events/articles/0114_el

2017, όλες οι συμμετέχουσες χώρες ελέγχουν, από άποψη πληρότητας, τις ετήσιες εκθέσεις για τις εκπομπές (100 % των εκθέσεων εκτός της FR 77 %, της SE 3 % και του UK 62 %) Επιπλέον, από τις εκθέσεις προκύπτει ότι, κατά μέσο όρο, οι χώρες ελέγχουν, από άποψη συνέπειας, ποσοστό άνω του 75 % των εκθέσεων βάσει των σχεδίων παρακολούθησης (όλες οι χώρες) και περίπου 75 % βάσει των δεδομένων κατανομής (όλες οι χώρες εκτός από τη FI, τη MT και τη NO). Είκοσι πέντε χώρες ανέφεραν ότι διενεργούν επίσης διασταυρούμενους ελέγχους με βάση άλλα δεδομένα. Μόνο για τρεις χώρες (LV, SI, SK) προκύπτει μη διενέργεια λεπτομερούς ελέγχου των εκθέσεων εκπομπών από τις αρμόδιες αρχές.

Σύμφωνα με τις εκθέσεις του άρθρου 21 που υποβλήθηκαν το 2017, οι αρμόδιες αρχές σε 16 χώρες (BE, BG, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IT, LU, NL, NO, PL, SE, SK, UK) προέβησαν σε συντηρητικές εκτιμήσεις για ελλείποντα δεδομένα σε 125 περιπτώσεις εγκαταστάσεων το 2016. Ωστόσο, 68 εξ αυτών των εγκαταστάσεων αναφέρθηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο για εκπομπές που αφορούσαν έτη πριν από το 2016, βάσει κοινοποιήσεων περί προσφάτως διαπιστωθέντων ιστορικών σφαλμάτων από φορείς εκμετάλλευσης. Μετά την αφαίρεση των δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου από τα σύνολα για το 2016, συντηρητικές εκτιμήσεις αναφέρθηκαν σε 15 χώρες για 57 εγκαταστάσεις (περίπου 0,5 % του συνολικού αριθμού των εγκαταστάσεων), έναντι 45 εγκαταστάσεων (0,4 %) το 2015 και 37 εγκαταστάσεων (0,3 %) το 2014. Η αναφερόμενη ποσότητα των σχετικών εκπομπών του 2016 ανήλθε σε 1,9 εκατ. τόνους CO₂ (έναντι των 8,3 εκατ. τόνων του προηγούμενου έτους και των 9,1 εκατ. τόνων του προπροηγούμενου έτους), ήτοι περίπου 0,1 % των συνολικών εκπομπών (έναντι περίπου 0,5 % τα προηγούμενα δύο έτη). Η συνηθέστερη αιτιολόγηση για τις συντηρητικές εκτιμήσεις ήταν η έλλειψη έκθεσης εκπομπών έως τις 31 Μαρτίου ή η μη πλήρης συμμόρφωση των εκθέσεων εκπομπών με τις απαιτήσεις των ΚΠΥΕ/ΚΕΔ.

Συντηρητικές εκτιμήσεις για ελλείποντα δεδομένα στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών αναφέρθηκαν μόνο σε τέσσερις χώρες αναφορικά με 18 φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών (περίπου το 3,5 % του συνολικού αριθμού), οι οποίοι ήταν στο σύνολό τους πολύ μικροί πρόξενοι εκπομπών (συνολικά κάτω από το 0,2 % των εκπομπών από τις αεροπορικές μεταφορές). Συγκριτικά, ο αντίστοιχος αριθμός το προηγούμενο έτος ανερχόταν σε 103 φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών (περίπου 20 %) που αναφέρθηκαν σε οκτώ χώρες.

Οι έλεγχοι που διενεργούνται από την αρμόδια αρχή εξακολουθούν επίσης να είναι σημαντικοί για τη συμπλήρωση του έργου του ελεγκτή. Για το έτος 2016, όλες οι συμμετέχουσες χώρες επιβεβαίωσαν ότι διενεργούν περαιτέρω ελέγχους στην περίπτωση των εγκαταστάσεων. Οι περισσότερες χώρες ανέφεραν ότι ακολουθούν παρόμοια προσέγγιση και για τους φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών (εκτός από την HU, τη LV και τη SI). Ωστόσο, μόνο 17 χώρες ανέφεραν ότι διενήργησαν κάποιου είδους επιτόπιες επιθεωρήσεις σε εγκαταστάσεις το 2016 (AT⁶³, CY, CZ, DE, ES, FI, FR, GR, HR, HU, IE, IS, LT, LV, NL, NO, UK).

Για το 2016 η εφαρμογή του προστίμου για υπέρβαση εκπομπών αναφέρθηκε για μόλις 14 εγκαταστάσεις σε τέσσερις χώρες (BG 1, PL 1, RO 6 και UK 6). Όσον αφορά τις

⁶³ Στο πλαίσιο των επιθεωρήσεων βάσει της οδηγίας για τις βιομηχανικές εκπομπές

αεροπορικές μεταφορές, κυρώσεις για υπέρβαση εκπομπών αναφέρθηκαν για 48 φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών (BE 1, DE 4, ES 4 και UK 39).

Δέκα χώρες επιβεβαίωσαν τη θέσπιση κυρώσεων (πέραν των κυρώσεων για υπέρβαση εκπομπών) κατά την περίοδο αναφοράς του 2016. Δεν αναφέρθηκαν ποινές φυλάκισης, αλλά σε 56 εγκαταστάσεις και 8 φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών επιβλήθηκαν χρηματικά πρόστιμα ή έγιναν οχλήσεις συνολικού ύψους 1 573 389 EUR. Το ένα έκτο περίπου εξ αυτών αφορούσε 19 εγκαταστάσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο για τις οποίες διαπιστώθηκε από την αρμόδια αρχή και τους εμπορικούς συνδέσμους ότι λειτουργούσαν χωρίς άδεια. Οι εν λόγω φορείς εκμετάλλευσης έχουν λάβει πλέον άδεια και αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος του αυξημένου αριθμού εγκαταστάσεων που αναφέρθηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Οι συνηθέστερες παραβάσεις που αναφέρθηκαν για το 2016 ήταν η λειτουργία χωρίς άδεια (21 περιπτώσεις), η μη κοινοποίηση μεταβολών της παραγωγικής ικανότητας (14 περιπτώσεις), η μη υποβολή εκθέσεων για τις εξακριβωμένες ετήσιες εκπομπές εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας (9 περιπτώσεις), η μη συμμόρφωση με τους όρους της άδειας (6 περιπτώσεις) και η μη τήρηση δεόντως εγκεκριμένου σχεδίου παρακολούθησης (5 περιπτώσεις). Άλλες περιπτώσεις αφορούσαν τη μη συμμόρφωση της ετήσιας έκθεσης εκπομπών με τις απαιτήσεις του ΚΠΥΕ, τη μη επιστροφή επαρκούς αριθμού δικαιωμάτων εκπομπής έως την προθεσμία της 30ής Απριλίου και τη μη υποβολή εκθέσεων βελτίωσης.

9. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Το 2016 το ΣΕΔΕ της ΕΕ δικαίωσε εκ νέου τον χαρακτηρισμό του ως εμβληματικό εργαλείου της ΕΕ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής με οικονομικά αποδοτικό τρόπο. Το σύστημα επέφερε μειώσεις των εκπομπών από τις συμμετέχουσες χώρες κατά 2,9 %, γεγονός που υποδεικνύει την καθοδική τάση που καταγράφουν οι εκπομπές από την έναρξη της 3ης περιόδου το 2013, ενώ το πλεόνασμα δικαιωμάτων εκπομπής στην αγορά

άνθρακα υποχώρησε στο χαμηλότερο επίπεδό του από την έναρξη της τρέχουσας περιόδου εμπορίας. Στο πλαίσιο αυτό, η πρώτη δημοσίευση του δείκτη πλεονάσματος για το αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς τον Μάιο του 2017 προετοιμάζει το έδαφος για τη θέση σε λειτουργία του αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς το 2019, που αποτελεί το διαρθρωτικό μέσο του ΣΕΔΕ της ΕΕ για τη σταθεροποίηση της ευρωπαϊκής αγοράς άνθρακα μεσοπρόθεσμα.

Σημαντική πρόοδος σημειώθηκε επίσης στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών. Σε συνέχεια του ψηφίσματος του ΔΟΠΑ το 2016 για τη μείωση των εκπομπών από τις αεροπορικές μεταφορές σε παγκόσμιο επίπεδο, η Επιτροπή έλαβε μέτρα για τη συνέχιση των ισχυόντων μέτρων για τις αεροπορικές δραστηριότητες στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ, υπό το πρίσμα της έναρξης ισχύος και του προγραμματισμού για την ταχεία εφαρμογή του παγκόσμιου συστήματος.

Επιπλέον, στο τέταρτο έτος της 3ης περιόδου, η αρχιτεκτονική του ΣΕΔΕ της ΕΕ αποδείχθηκε ότι παραμένει εύρωστη. Το ποσοστό συμμόρφωσης παρέμεινε σταθερά πολύ υψηλό τόσο για τις σταθερές εγκαταστάσεις όσο και για τους φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών, η δε διοικητική οργάνωση στις συμμετέχουσες χώρες αποδείχθηκε αποτελεσματική.

Ο χιλιοστός πλειστηριασμός τον Μάιο του 2017 αποτέλεσε συμβολικό ορόσημο στην ομαλή λειτουργία της υποδομής για την προσφορά δικαιωμάτων εκπομπής στην αγορά.

Ύστερα από δύο και πλέον έτη διαπραγματεύσεων σχετικά με την πρόταση για τη μεταρρύθμιση του ΣΕΔΕ της ΕΕ για την τέταρτη περίοδο εμπορίας του, επιτεύχθηκε, τον Νοέμβριο του 2017, μια συμφωνία ορόσημο που δείχνει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση κάνει πράξη τη δέσμευση του Παρισιού. Το αναθεωρημένο και σημαντικά ενισχυμένο ΣΕΔΕ της ΕΕ θα αποτελέσει βασικό στοιχείο της συμβολής της ΕΕ στην υλοποίηση της συμφωνίας του Παρισιού για την παγκόσμια μείωση των εκπομπών άνθρακα.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί την ευρωπαϊκή αγορά άνθρακα και θα παρουσιάσει την επόμενη έκθεση στα τέλη του 2018.

Προσάρτημα 1

Πίνακας 1: Αριθμός δωρεάν δικαιωμάτων που ζητήθηκαν για τον εκσυγχρονισμό του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας

Αριθμός δωρεάν δικαιωμάτων που ζητήθηκαν από τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 10γ				
KM	2013	2014	2015	2016
BG	11 009 416	9 779 243	8 259 680	6 593 238
CY	2 519 077	2 195 195	1 907 302	1 583 420
CZ	25 285 353	22 383 398	20 623 005	15 831 329
EE	5 135 166	4 401 568	3 667 975	2 934 380
HU	7 047 255 ⁶⁴	α.α.	α.α.	α.α.
LT	322 449	297 113	269 475	237 230
PL	65 992 703	52 920 889	43 594 320	31 621 148
RO	15 748 011	8 591 461	9 210 797	7 189 961
Σύνολο	133 059 430	100 568 867	87 532 554	65 990 706

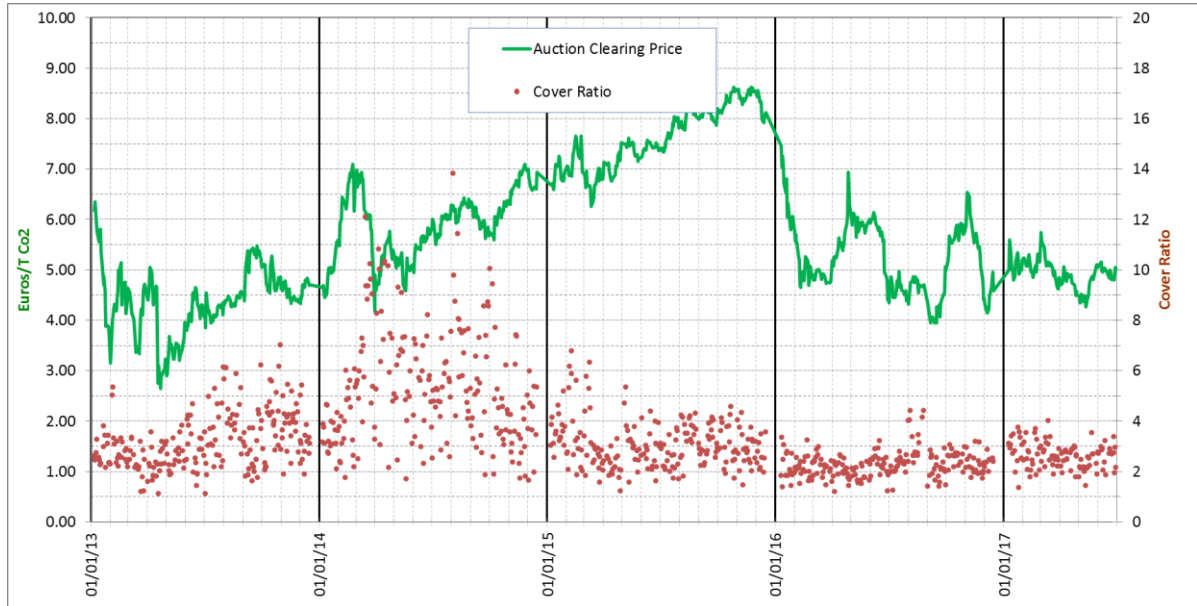
Πίνακας 2: Μέγιστος αριθμός δωρεάν δικαιωμάτων ανά έτος σύμφωνα με την παρέκκλιση από τους πλήρεις πλειστηριασμούς για τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας

Μέγιστος αριθμός δικαιωμάτων ανά έτος							
2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Σύνολο
13 542 000	11 607 428	9 672 857	7 738 286	5 803 714	3 869 143	1 934 571	54 167 999
2 519 077	2 195 195	1 907 302	1 583 420	1 259 538	935 657	575 789	10 975 978
26 916 667	23 071 429	19 226 191	15 380 953	11 535 714	7 690 476	3 845 238	107 666 668
5 288 827	4 533 280	3 777 733	3 022 187	2 266 640	1 511 093	755 547	21 155 307
7 047 255	0	0	0	0	0	0	7 047 255
582 373	536 615	486 698	428 460	361 903	287 027	170 552	2 853 628
77 816 756	72 258 416	66 700 076	60 030 069	52 248 393	43 355 049	32 238 370	404 647 129
17 852 479	15 302 125	12 751 771	10 201 417	7 651 063	5 100 708	2 550 354	71 409 917
151 565 434	129 504 488	114 522 628	98 384 792	81 126 965	62 749 153	42 070 421	679 923 881

⁶⁴ Η HU έκανε χρήση της παρέκκλισης του άρθρου 10γ μόνο το 2013.

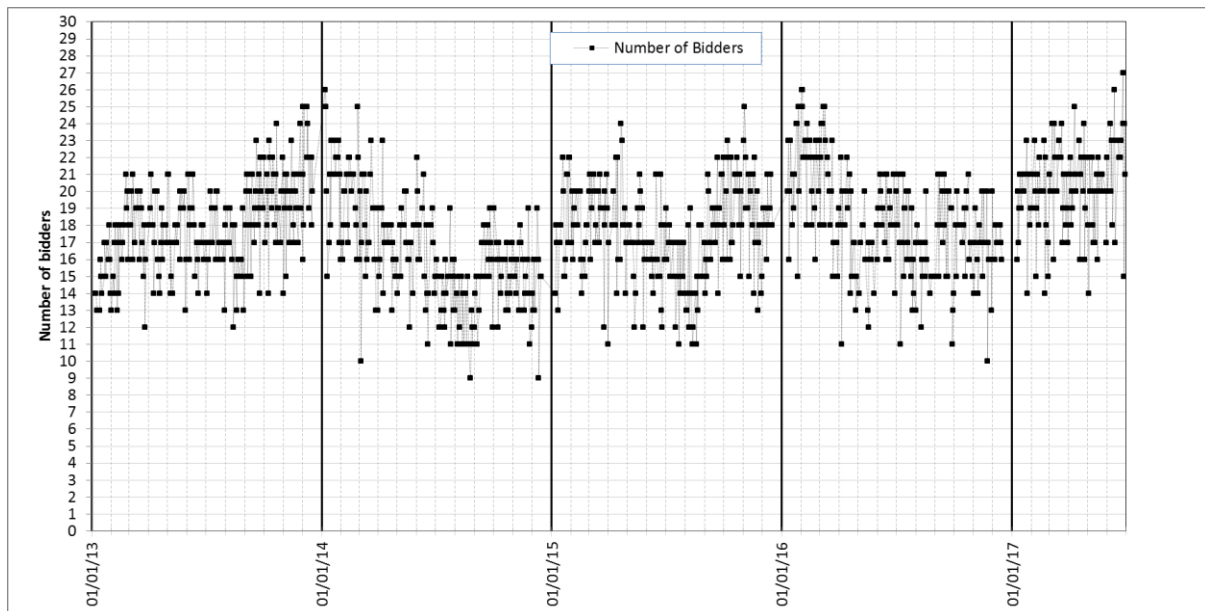
Προσάρτημα 2

Διάγραμμα 1: Επισκόπηση πλειστηριασμών γενικών δικαιωμάτων εκπομπής από το 2013 έως τις 30 Ιουνίου 2017

— Τιμή εκκαθάρισης πλειστηριασμού

• Αναλογία προσφοράς-κάλυψης

Προσάρτημα 3

Πίνακας 1: Σύνοψη της ανταλλαγής διεθνών πιστωτικών μορίων έως τις 30 Ιουνίου 2017

Διεθνή πιστωτικά μόρια που ανταλλάχτηκαν έως τις 30 Ιουνίου 2017	εκατ.	ποσοστό επί %				
CER	231,08	54,61 %				
Κίνα	164,30	71,10 %				
Ινδία	13,13	5,68 %				
Ουζμπεκιστάν	8,04	3,47 %				
Βραζιλία	4,59	1,98 %				
Χιλή	3,11	1,34 %				
Κορέα	2,92	1,26 %				
Μεξικό	2,75	1,19 %				
Άλλες	19,25	8,33 %				
			1η οδός		2η οδός	
ERU	192,07	45,39 %	εκατ.	ποσοστό των ERU	εκατ.	ποσοστό των ERU
Ουκρανία	147,69	76,89 %	145,95	78,32 %	1,74	0,91 %
Ρωσία	32,06	16,69 %	32,06	17,20 %	0,00	0,00 %
Πολωνία	2,82	1,46 %	3,02	1,62 %	0,00	0,00 %
Γερμανία	1,65	0,85 %	1,66	0,89 %	0,00	0,00 %
Γαλλία	1,24	0,64 %	1,24	0,67 %	0,00	0,00 %
Βουλγαρία	0,49	0,25 %	0,49	0,26 %	0,00	0,00 %
Άλλες	6,21	3,23 %	1,76	0,94 %	4,35	2,26 %
Σύνολο	423,16	100 %	186,18	96,83 %	6,09	3,17 %

Προσάρτημα 4

Πίνακας 1: Στοιχεία προσφοράς και ζήτησης του ΣΕΔΕ

Στοιχείο	Προσφορά ή ζήτηση;	Δημοσίευση	Επικαιροποίηση και αβεβαιότητες
Σύνολο μεταφορών δικαιωμάτων 2η περίοδος	Προσφορά	Έκθεση για την αγορά άνθρακα	Δεν προβλέπεται επικαιροποίηση επειδή η 2η περίοδος έληξε. Τελικό ποσό.
Πρώτοι πλειστηριασμοί 3ης περιόδου	Προσφορά	Ιστότοποι της ΓΔ Δράσης για το Κλίμα, του ΕΕΧ και του ICE	Δεν αποτελεί μέρος του συνόλου μεταφορών δικαιωμάτων της 2ης περιόδου. Τελικά ποσά.
Δικαιώματα εκπομπής για το ΝΕΡ 300	Προσφορά	Ιστότοπος της ΕΤΕπ	300 εκατ. δικαιώματα εκπομπής αποτιμήθηκαν χρηματικά κατά την περίοδο 2012-2014. Τελικά ποσά.
Πλειστηριασμοί στις αεροπορικές μεταφορές	Προσφορά	Ιστότοποι της ΓΔ Δράσης για το Κλίμα, του ΕΕΧ και του ICE	Όχι – οι προσαρμογές αντικατοπτρίζονται στις ποσότητες για το επόμενο έτος. Οι πλειστηριασμοί για το 2013 και το 2014 πραγματοποιήθηκαν το 2015.
Πλειστηριασμοί 3ης περιόδου	Προσφορά	Ιστότοποι της ΓΔ Δράσης για το Κλίμα, του ΕΕΧ και του ICE	Όχι – ο αριθμός δεν υπόκειται σε αναθεώρηση. Ωστόσο, τα δικαιώματα εκπομπής (π.χ. λόγω καθυστερήσεων έναρξης των πλειστηριασμών για ορισμένα κράτη μέλη, δηλαδή για τα κράτη ΕΟΧ-ΕΖΕΣ) που παρακρατήθηκαν από τους πλειστηριασμούς μπορούν να τεθούν σε πλειστηριασμό κατά τα επόμενα έτη.
Δωρεάν κατανομή (ΕΜΕ)	Προσφορά	ΕUTL, πίνακες	Τα στοιχεία αυτά επικαιροποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. - Τα κράτη μέλη μπορεί να παρέχουν καθυστερημένες υποβολές για προηγούμενα έτη ή η πραγματική κατανομή μπορεί να είναι χαμηλότερη από την ποσότητα που είχε προβλεφθεί αρχικά.
Δωρεάν κατανομή (ΝΕΡ)	Προσφορά	ΕUTL, πίνακες	
Δωρεάν κατανομή (αεροπορικές μεταφορές)	Προσφορά	ΕUTL, δημοσίευση πινάκων κατανομής από τα κράτη μέλη	Το ΕUTL παρέχει την ακριβή κατάσταση της πραγματικής κατανομής.
Δωρεάν κατανομή (Άρθρο 10γ)	Προσφορά	ΕUTL, πίνακας	

Εκπομπές (σταθερές εγκαταστάσεις)	Ζήτηση	EUTL, δεδομένα συμμόρφωσης	Τα δεδομένα συμμόρφωσης που δημοσιοποιήθηκαν την 1η Μαΐου καταδεικνύουν τις εκπομπές και τα δικαιώματα που επιστράφηκαν για εγκαταστάσεις που συμμορφώνονται (δηλαδή εγκαταστάσεις που υποβάλλουν έκθεση για όλα τα σχετικά έτη).
Εκπομπές (αεροπορικές μεταφορές)	Ζήτηση		Η συμμόρφωση για τους φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών για το 2013 και το 2014 πραγματοποιήθηκε το 2015.
Δικαιώματα που ακυρώθηκαν	Ζήτηση		Έκθεση για την αγορά άνθρακα

Πίνακας 2: Χρονοδιάγραμμα για την δημοσίευση των δεδομένων

Χρόνος	Δεδομένα	Πεδίο εφαρμογής
1 Ιανουαρίου - 30 Απριλίου έτους x	Επικαιροποιήσεις για δωρεάν κατανομή στον τομέα της ενέργειας (άρθρο 10γ)	Έτος x-1
1 Απριλίου έτους x	Εξακριβωμένες εκπομπές Δωρεάν κατανομή (άρθρο 10α παράγραφος 5) – ΕΜΕ	Έτος x-1
1 Μαΐου έτους x	Προθεσμία συμμόρφωσης: εξακριβωμένες εκπομπές και δικαιώματα εκπομπής που επιστράφηκαν	Έτος x-1
Μάιος/Οκτώβριος έτους x	Διεθνή πιστωτικά μόρια που ανταλλάχθηκαν	
Τελευταίο τρίμηνο έτους x	Έκθεση για την αγορά άνθρακα	Έτος x-1
Ιανουάριος/Ιούλιος έτους x	Κατάσταση του αποθέματος για τους νεοεισερχομένους – πίνακας NER	
Δεν έχει δημοσιευτεί σε επίπεδο ΕΕ	Η δωρεάν κατανομή στην αεροπορία δημοσιεύεται σε επίπεδο κρατών μελών	

Προσάρτημα 5

Πίνακας 1: Προδικαστικές αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τη λειτουργία του ΣΕΔΕ της ΕΕ την περίοδο μεταξύ Ιουλίου 2016 και Ιουνίου 2017

Στοιχεία αναφοράς της υπόθεσης	Σχετική νομοθεσία	Διάδικοι	Περίληψη της υπόθεσης	Ημερομηνία	Περίληψη απόφασης
Υπόθεση C-461/15	Απόφαση 2011/278/ΕΕ	E. ON Kraftwerke/DE	Έκταση της υποχρέωσης ενημέρωσης σε σχέση με τη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής, λαμβανομένων υπόψη των τροποποιήσεων που είχαν γίνει σε έναν από τους σταθμούς για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας	08.09.2016	Η αρμόδια αρχή μπορεί να ορίζει τις «κατάλληλες πληροφορίες» που πρέπει να υποβάλλονται σχετικά με την παραγωγική ικανότητα, το επίπεδο δραστηριότητας και τη λειτουργία μιας εγκατάστασης. Οι πληροφορίες μπορεί να θεωρούνται κατάλληλες, ανεξάρτητα από το αν θα μπορούσε να υπάρξει τροποποίηση της κατανομής του φορέα εκμετάλλευσης.
Υπόθεση C-460/15	Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 601/2012	Schaefer Kalk GmbH & Co. KG/DE	Κύρος της εξαίρεσης του CO ₂ που χρησιμοποιείται για την παρασκευή ιζήματος ανθρακικού ασβεστίου στο άρθρο 49 παράγραφος 1 και το σημείο 10 του παραρτήματος IV	19.01.2017	Στο πλαίσιο του CO ₂ που μεταφέρεται εκτός εγκατάστασης παραγωγής ασβέστου και δεσμεύεται σε σταθερό προϊόν για την παρασκευή ιζήματος ανθρακικού ασβεστίου, το άρθρο 49 και το σημείο 10 Β του παραρτήματος IV αντίκεινται στο άρθρο 3 στοιχείο β) της οδηγίας για το ΣΕΔΕ, καθώς δημιουργούν αμάχητο τεκμήριο ότι υπάρχει απελευθέρωση CO ₂ στην ατμόσφαιρα.

Υπόθεση C-457/15	Οδηγία 2003/87/EK	Vattenfall Europe Generation AG/ DE	Ποιο είναι το χρονικό σημείο γέννησης της υποχρέωσης εμπορίας δικαιωμάτων για την ένταξη της δραστηριότητας καύσης καυσίμων σε εγκαταστάσεις με συνολική ονομαστική θερμική κατανάλωση άνω των 20 MW στο παράρτημα I;	28.07.2016	Η συμπερίληψη των δραστηριοτήτων «καύσης καυσίμων σε εγκαταστάσεις με συνολική ονομαστική θερμική κατανάλωση άνω των 20 MW» στο παράρτημα I αρχίζει να ισχύει από την πρώτη εκπομπή αερίων θερμοκηπίου που παράγει η εγκατάσταση (ακόμη και πριν από την παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος).
Υπόθεση C-456/15· συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14	Απόφαση 2013/448/EE	Borealis Polyolefine GmbH/ AT Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (Ομοσπονδιακός Υπουργός Γεωργίας, Δρυμών, Περιβάλλοντος και Υδάτων)	Κύρος του τρόπου υπολογισμού του ενιαίου διατομεακού διορθωτικού συντελεστή	14.07.2016· 28.04.2016	Το άρθρο 4 και το παράρτημα II της απόφασης 2013/448/EE είναι ανίσχυρα. Δεν θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη τα δεδομένα εκπομπών από νέες δραστηριότητες σε υφιστάμενες εγκαταστάσεις, αλλά μόνον τα δεδομένα των εγκαταστάσεων που καλύπτονταν από το ΣΕΔΕ της ΕΕ από το 2013. Ο ενιαίος διατομεακός διορθωτικός συντελεστής είναι άκυρος από την 01.03.2017.
Υπόθεση C-321/15	Οδηγία 2003/87/EK	ArcelorMittal Rodange et Schifflange SA/ LU	Ερώτημα σχετικά με την επιστροφή δικαιωμάτων που κατανεμήθηκαν	08.03.2017	Τα κράτη μέλη δικαιούνται να απαιτήσουν την επιστροφή, χωρίς αποζημίωση,

			παράτυπα και με το αν τα δικαιώματα μπορούν να χαρακτηριστούν ως αγαθά		δικαιωμάτων που κατανεμήθηκαν παράτυπα. Το ζήτημα του νομικού καθεστώτος των δικαιωμάτων δεν είναι ουσιαστικής σημασίας για την έκδοση απόφασης εν προκειμένω.
Υπόθεση C-272/15	Απόφαση 377/2013/ΕΕ· οδηγία 2008/101/ΕΚ	Swiss International Air Lines AG/ UK Secretary of State for Energy and Climate Change (Υπουργός Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής), Environment Agency (Υπηρεσία Περιβάλλοντος)	Αντιβαίνει η απόφαση 377/2013 προς την ενωσιακή αρχή της ίσης μεταχείρισης, μέσω της αναστολής της επιστροφής δικαιωμάτων εκπομπής για τις πτήσεις μεταξύ χωρών του ΕΟΧ και χωρών που δεν ανήκουν στον ΕΟΧ, αλλά όχι για τις πτήσεις μεταξύ χωρών του ΕΟΧ και της Ελβετίας;	12.12.2016	Το γεγονός ότι η αναστολή για τις πτήσεις εκτός ΕΟΧ δεν εφαρμόζεται στις πτήσεις από και προς αεροδρόμια της Ελβετίας δεν αντιβαίνει στην αρχή της ίσης μεταχείρισης, η οποία δεν εφαρμόζεται έναντι τρίτων χωρών.
Υπόθεση C-180/15· Υπόθεση C-506/14	Απόφαση 2011/278/ΕΕ, Απόφαση 2013/448/ΕΕ	Borealis AB κ.λπ./ SE Naturvårdsverket (Υπηρεσία προστασίας του περιβάλλοντος)· Yara Suomi Oy κ.λπ./ FI Työ- ja elinkeinoministeriö (Υπουργείο εργασίας και οικονομίας)	Κύρος του τρόπου υπολογισμού του ενιαίου διατομεακού διορθωτικού συντελεστή και της μεθόδου καθορισμού του δείκτη αναφοράς προϊόντος για το θερμό μέταλλο	08.09.2016· 26.10.2016	Ακύρωση του ενιαίου διατομεακού διορθωτικού συντελεστή από τον Μάρτιο του 2017 (βλέπε υποθέσεις C-191/14 κ.λπ.). Η μέθοδος υπολογισμού του δείκτη αναφοράς προϊόντος για το θερμό μέταλλο κρίνεται έγκυρη. Το Δικαστήριο επισήμανε την αρχή της μη διπλής προσμέτρησης των εκπομπών.

Υπόθεση C-203/12	Οδηγία 2003/87/ΕΚ	Billerud Karlsborg Aktiebolag/ SE Naturvårdsverket (Υπηρεσία προστασίας του περιβάλλοντος/της φύσης)	Ένας φορέας εκμετάλλευσης που δεν παραδίδει επαρκή αριθμό δικαιωμάτων εκπομπής στις 30 Απριλίου πρέπει να καταβάλει πρόστιμο ανεξαρτήτως του λόγου της μη παράδοσης, ακόμη και αν ο φορέας εκμετάλλευσης διαθέτετε πράγματι επαρκή αριθμό δικαιωμάτων εκπομπής στις 30 Απριλίου;	17.10.2016	Οι κυρώσεις σύμφωνα με την οδηγία για το ΣΕΔΕ εφαρμόζονται ακόμη και αν ο φορέας εκμετάλλευσης που δεν παρέδωσε εμπρόθεσμα τα δικαιώματα εκπομπής του διαθέτετε επαρκή αριθμό δικαιωμάτων εκπομπής για την κάλυψη των εκπομπών του κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους στις 30 Απριλίου.
------------------	-------------------	--	--	------------	--